

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

İslamî Hareket Tecrübesi

İçindekiler

Giriş

Tarihçesi

Tanımı

Ne olup, Ne olmadığı

İlkeleri

Amaç ve Hedefleri

Metodolojisi

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

Özellikleri/Vasıfları

Handikap ve Hataları

Röportaj

Genel değerlendirme

Sonuç

Giriş;

Bismillahirrahmanirrahim

İslamî hareketin günümüzde yeri ve neliği tartışmalı bir hâl almış durumdadır. Ne olduğu, ne öngördüğü, nasıl işletileceği, neyi hedeflediği, ilkelerinin neler olduğu konusunda yaşanan anlam kaymalarını tespit edip güncelleme ve netleştirme ihtiyacı hayatiyet arz etmektedir.

İçinde bulunduğumuz son dönemlerde Kur'an referans kaynağı olmaktan çıkmış, demokrasi ve hümanizm referans kaynağı olmuş ve bu kaynakların yöntemleri, araçları, diliyle düşünüp hareket edilmektedir. Bu vahim tablonun daha da vahimi, geleneksel dinin hakim olduğu halktan ziyade tevhide bilince sahip olduğunu iddia eden kesimin dahi bu handikaplarla debelenerek

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

bazen çıkar odaklı, bazen maslahat güderek, bazen korkularıyla riske girmeyip, bazen algı kargaşası yaşayıp yanılarak bu zihinsel çöküşü işlettiğidir. Bizlere düşen ise; bıkmadan usanmadan, Allah'a güvenip sığınarak, yine yeni yeniden, edindiğimiz tecrübelerden yolumuzu aydınlatacak dersler çıkartarak öze dönüş hareketini başlatmaktır.

Belki daha sonra münhasıran işlenebilir ama bu çalışma; bazı hususlara parmak basmakla birlikte, ne ve nasıl yapmamız gerektiğine dair bir program içermemektedir. Bu dosyayı hazırlama niyetimiz; geldiğimiz noktada durum tespiti yapıp tekrardan bir çerçeve çizme ihtiyacından hâsıl olmuştur. Derleme bir çalışma olarak sunduğumuz bu dosyada, ele aldığımız hususları madde madde belirttiğimizden dolayı paragraflar arası konu bütünlüğü tam sağlanamamış olabilir. Ayrıca önemine binaen bazı hususlara parmak basma ihtiyacıyla tekerrüre düşmüş olabiliriz. Zaaf ve eksiklerimizi mazur göreceğinizi umut ediyoruz. Kaybettiğimiz yolumuzu bulmada faydalı olup ufuk açıcı olacağı kanısıyla ilgililerin ilgisine sunarız.

Tarihçe;

İslamî hareket; Âdem'den bu yana süren mücadelenin adıdır.

Bu manada İslam tarihinde "Kur'an ve Sünnet"i, bu asli kaynakları esas alarak ortaya çıkmış her çaba, her yeniden ele alış, tecdid ya da ihya hareketleri günümüz İslamî hareketinin köklerini ve tarihî geleneğini oluşturur. İslamî hareketi İslamî kılan, vahyin belirleyici olduğu bir bakış açısından hareket ederek Müslümanların siyasî ve fikrî olarak karşılaştıkları meselelere çözüm arama çabalarıdır; bu çabaların oluşturduğu tarihtir. Bu yönüyle İslamî hareket, tarihî bir hareket hüviyetine sahiptir. Bu şekilde ele aldığımız da İslamî hareketi asli kaynaklar kılavuzluğunda, Müslümanların geçmiş tarihî miras ve tecrübeleri ışığında günümüz şartlarını yeniden bir ele alış, değerlendirme ve dönüştürme çabası olarak tanımlayabiliriz. İslamî hareket, bu çabanın siyasî ve toplumsal ifadesidir. Bu tanım içinde ele alındığında İslamî hareket, tarihsel bir olgu olmakla birlikte, döneminin karakteristik özelliklerini de üzerinde taşır. Vahyi temel ve tarihî miras, günümüz İslamî hareketin özelliklerini kazanmasında rol oynamakta, ona İslamîlik vasfını sağlamaktadır. Bu sebeple günümüz İslamî hareketi, Müslüman toplumların çağdaş sorunlarına (bu sorunlar, en temelde yeryüzünde kurulan Batı hâkimiyeti ve Batı ile ilişkilerin getirdiği sorunlardır) karşılık olarak ortaya çıkmakla birlikte, köklerini İslam tarihindeki tecdid ve ihya hareketlerinde bulmaktadır.

İslamî hareketi konu alan çalışmalara ya da kronolojiye baktığımızda İslamî hareketin bu adla vasıflandırılabilir İslamî kalkışlı mücadelelerin 17. yüzyıl sonrasında ortaya çıktığı, 18. yüzyıldan başlayarak 19. ve 20. yüzyıllarda büyük bir kesafet kazandığı görülmektedir. 18. yüzyıla gelinceye kadar Müslümanlar ya da ideolojik dokusunu İslamiyet'in oluşturduğu devletler dünya siyasetinde belirleyici mevkilere sahiptiler. Bu yüzyıldan itibaren Müslümanlar, dünya siyasetinde işgal ettikleri hâkim konumlarını yitirme sürecine girdiler. Siyasî kayıplar İslam âleminde umumi bir zafiyetin de başlangıcını oluşturdu. Başlangıcı itibariyle siyasî kayıplar ve bunun yol açtığı içtimai zafiyet sınırlı iken giderek bu hâl Müslümanlar üzerinde yok edici tesirler icra etmeye başlamıştır. Bu tesir iki yönde tezahür etti: ilki, siyasî zaafın beraberinde içtimai zaafı da getirmesi neticesinde cemiyetin bütün kesimlerinde kendisini hissettiren toplumsal çöküntü hâlinin İslam âleminde yaygınlık kazanmaya başlamış olmasıdır. Aynı gelişmelerin, dinî değerler, dinin algılanışı üzerinde de müessir olmasıyla, İslamî ilkelerin muhtevasında gerçek bir erime ve boşalma sürecinin yaşanmaya başlandığı müşahede edilmiştir. Yok edici tesirlerin tezahür ettiği ikinci yön ise, Batılı (müşrik) güçlerin İslam âlemine yönelik fiilî saldırı ve tecavüzleri karşısında Müslüman toplumların giderek kendi fizikî varlıklarını sürdürememe tehlikesiyle yüz yüze gelmesi şeklinde ortaya çıktı. Nitekim toplumlararası ilişkilerde siyasî dengenin Müslümanlar aleyhine iyice bozulması ve bu gelişmenin akabinde giderek dozu artan Batı saldırıları neticesinde İslam coğrafyasının çok büyük bir kısmı fiilî olarak müşrik güçlerce işgal edileli İslam âlemi zulmün, sömürünün, cahili güçlerin baskı ve dayatmalarına maruz kaldı. Batı'nın İslam âlemi üzerinde tesis ettiği fiilî hâkimiyet (sömürgecilik) ve giderek İslam âleminin çeşitli bölgelerinde işbirlikçi yönetici kadroların Batı yanlısı siyaset takip etmeleri, içsel boşalmanın/çürümenin yanında İslamiyet'in Müslümanlarca kavranışında İslamî olmayan unsurların öne çıkmasına da yol açmıştır. Geniş yığınların İslam anlayışı gayri İslamî unsurlarla bezenip, eklektik nitelikler kazanırken, geleneksel İslamî kimliğin de büyük bir erimenin yanında dönüşüm de geçirdiği, İslamî olmayan hususiyetler kazandığı müşahede edilmiştir.

İslamî hareketin belli tarihi olaylarla birlikte ortaya çıkması, belli nitelikler kazanması İslamî hareketin tarihî toplumsal şartların ürünü olduğu yargısını getirmemelidir. İslamiyet, muharref nitelikleri ile ilahi olma vasfını yitirmiş ve bu yönleriyle beşerîleşmiş dinlerden olduğu kadar, bütün beşerî bakış açılarından ve ideolojilerden farklı mahiyete sahiptir. En temel farklılık da İslamiyet'in var olan vahyi temelidir. Bu temel, ona var olan diğer din ve ideolojilerden farklı olarak tarihî ve toplumsal koşulların üzerinde kalmasını sağlarken, ortaya çıkan yeni gelişmeleri izah ve aşma imkânlarını da kazandırmaktadır. Batı'da, Hıristiyanlık içinde Protestanlığın ortaya çıkışında olduğu gibi bir aşılardan ya da dönüşmeden söz edilemez. Hele hele bir şekilde İslamî gelenek içinde ortaya çıkmış Protestan manada bir reform teşebbüsü kesinlikle değildir.

[1]

İslamî hareketin son dönem tarihî serüveni ise, siz ilgili kişilerce malumdur ama kısaca değinelim; Bu dönemi dört kısma ayırarak değerlendirebiliriz. 1. Nesil: Döneminde kullanılan deyimle "ittihad-ı İslam" olarak ifade edilen hareketin serüvenini 1940'lara kadar uzatabiliriz. Bu

düşüncelerin muhtelif nüveleri Osmanlı topraklarının dört bir yanında peyda olsa da ilk kıvılcımını çakan kişi Cemaleddin Afgani olarak bilinir. Said Halim Paşa, Reşid Rıza, Celal Nuri İleri, Seyyid Ahmed Han, M. Mustafa el-Merâgi, Mahmûd Şeltût, Muhammed İkbâl, Mehmet Akif, Muhammed Abduh ve meşhur olanlar haricinde daha adını sayamadığımız nice düşünürün söylemleriyle şekillenmiştir, ama bu arayış ve söylemler hareket niteliğinden ziyade fikir düzleminde dirler.

2. Nesil’de ise kabaca 1940–70 arasını kapsıyor: bu dönem fiilî örgütlenmeler ve örnekliliklerle hareket niteliği kazanarak devam etmiştir. Bayraktarlığını Hasan el Benna, Mevdudi, Seyyid Kutub, Ali Şeriatî, Beheştî, Murtaza Mutahhari gibi mütefekkir ve dava adamlarının yürüttüğü süreç dünya çapında bir sorgulama ve arayış döneminin kapısını daha da aralamıştır. Türkiye’de ise aynı dönemlerde Büyük Doğu Hareketi adıyla Necip Fazıl Kısakürek öncülüğünde, edebiyat düzleminde fikrî aktarımlarla İslamî bir hareket olarak hayat bulmaya çalışmıştır.

3. Nesil; 1. Nesil dönemi ayrı ayrı değil bütüncül değerlendirmek gerekir, çünkü hâlen fizikî ayrışmada tam olmadığından, Türkiye’de ve diğer bölgelerde yaşanan tecrübe ümmet bilinciyle ayrı değil bir bütündü. İkinci neslin Türkiye örnekliliği ise alıntı, uyarlama, fikrî inşa düzeyindeydi. O dönemin baskıcı şartları dâhilinde yoklama, nefes alma ve atak yapma hamlesinin beklentisi içinde edebi bir dil ve bakış açısıyla inşa edilmeye evrilmiştir. Aynı zamanlarda yoğun bir iç eğitime yönelinmiştir, nitelikli bir toplum inşa etme gayesiyle ders halkaları formatında lokal semt çalışmalarlarıyla süre gelip gitmiştir. 70’lerin başında Milli Görüş hareketi öncülüğünde, sistem içi siyasî yöntem olarak partileşme yoluna girilmesiyle siyasal bir üslupla farklı bir boyut kazanmıştır. Bu dönemlerde diğer İslam topraklarındaki İslam adına müspet hızlı gelişmelerin mimarlarından İmam Humeyni, Aliya İzzet Begoviç, Kelim Sıddıki, Muhammed Esed, Abdullah Azam, Şamil Basayev, Cevher Dudayev, Abbas Musavi, Ahmed Yasin gibi hem düşünür hem harekete fiilen öncülük yapan bazı şahsiyetlerin ışığında İslamî hareket olgunlaşmış ve çeşitli meyveler vermeye başlamıştır. Bu meyvelerden nasiplenen Türkiyeli, tevhidî bilince sahip Müslümanların arayışları da harekete dönüşerek farklı biçimlerde hayat bulmuştur. Ama genel olarak İslami hareketi, bu dönemde edebiyat mürebbilerinin merkezine konumlandırılarak ellerimizle/dillerimizle/kalemlerimizle etkisizleştirip, etliğe sütlüğü karışmayan naif bireyler yetiştirmiştir...

4. Nesil ise; 2000’lerden günümüze kadar uzatabiliriz. İslami hareket bu tarihlerde, muhafazakârlaşan devlete entegrasyonla noktalanmıştır. Öyle bir nokta ki, şu dönemde cümle içerisinde “İslamî hareket” tanımını kullanmak bile abes konumdur. İslamî hareket müntesipleri eliyle bitirilmiş, bir rüzgâr esintisiyle alevlenmek üzere olan bir tecrübe, ters bir rüzgârla tamamen söndürülmüştür. Küllerinden yeniden yenilenecek doğacağı güne kadar ölü vaziyettedir. Fatihâ’sı okunup üzerine toprağı kapatılmış değildir elbet, olması da mümkün değildir Allah’ın vaadi gereği. Fatihâ’sını, şahlanacağı günün başlarında “bismillah” diyerek

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

okuyacağız inşallah... Bu bitişin nedeni ise; özellikle Türkiye tecrübesinde üçüncü neslin bilinçli ve sistematik ilerlemek yerine duygusal, sloganvari, reaksiyoner, pragmatist, özgün değil de esen rüzgâra kapılarak ilerlemekten kaynaklıydı zannımızca. İlkeleri netleştirilip içselleştirilmeyen bu mirası, doğrudan alan dördüncü nesil de savrulmaya mahkûmdu maalesef.

Tanımı:

İslami hareket kavramı, iki temel unsurdan oluşmaktadır. Bunların ilki “İslamîlik” diğeri ise “hareket”tir. Doğal olarak; bir İslamî hareket tanımı yapıldığında, bu iki unsurun vazıh bir şekilde açıklanması gerekecektir. Çok tabiidir ki, İslamî hareketin belirleyeni “İslamîlik” özelliğidir ve bu özellik onun hareket niteliğini de belirlemektedir, bu nedenle öncelikle İslamîlik özelliği üzerinde yoğunlaşılmalıdır. İslamî olan nedir? Sorusunun tarih içinde çok farklı şekillerde cevaplar bulunduğu malumdur. Kur'anî tabirle, “*her grubun yanındakiyle övündüğü*” bir vasatta, sabit ve değişmez bir tanımdan bahsedebilmek mümkün gözüküyor. Ümmet, tarihsel süreç içerisinde, bilhassa “ilkelerini” yitirdiği ve bunların yerine “geleneği” yerleştirdiği için, neredeyse grup adedince İslam anlayışı zuhur etmiştir. Doğal olarak bu anlayışlar temelinde ortaya konulan pratikler/hareketler de, İslam'ın değil, bu anlayışların rengini/boyasını üzerinde taşımak durumunda olmuşlardır. Elbette İslam adına ortaya konulan pratiklerin İslam'la örtüştüğü yerler de vardır; fakat bu durum, bu hareketlerin “İslamî” olarak nitelenmesi için yeterli olamamaktadır. Şu hâlde, pratiğin sahibinin iddiası değil, pratiğinin özünde yatan ilke önemlidir. Eylem bu ilkeye uyumluysa değer taşır, değilse batıldır. Bu temel ilkeden hareketle “İslamî olan”ın tanımı şu şekilde yapılabilir: İslamî olan, Kur'anî olandır.

Hareket vasfının gereği olarak örgütlülük şarttır, toplum içinde gizli değil açıktadır (“Özellikleri” kısmında hareket vasfı daha ayrıntılı irdelenmiştir). “İslamî hareket, tevhidî temele dayalı, toplumsal hedefleri ve programı olan; evrensel, hayatı tüm yönleriyle kuşatıcı, ilkeli, inkılapçı, açık ve örgütlü bir yapının adıdır.” (İktibas Dergisi)

“İslam'ın bir parçasını işleten bir hareketi, İslamî hareket olarak tanımlayabilir miyiz?” sorusunun cevabını bulmak gerekmektedir. Müslüman vardır, İslamcı (İslamî harekete mensup birey) vardır. Müslüman üst kimlik ve tanımdır, Müslümanlar arasında da İslamî harekete mensup tevhidî bilince sahip olanlar vardır. Bu minvalde değerlendirdiğimiz takdirde “İslamcı demeyelim, Müslüman diyelim, toplumdaki kendimizi ayırtırmayalım” demek yersiz ve mesnetsizdir. Toplumsal-siyasal meselelerde İslam üzerinden talepleri olan her Müslümana “İslamî hareket

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

mensubu” yani “İslamcı” denir, bunun çerçevesi Müslüman tanımından farklıdır. Kelime manasından genel olarak çıkarımda bulunarak toptancı bakış açısıyla yaklaşırsak, “İslamî argümanları kullanarak İslam adına hareket ettiğini iddia eden tüm oluşum ve hareketleri tanımlar” diyebiliriz ama bu, kesinlikle yanlış ve sığ bir tanım olur. Bir kişinin veya kurumun İslamî söylemler veya ibadî fiiller içinde olması, o kişi veya yapıyı İslamî hareket kapsamında değerlendirmeye yeterli midir? Şahsen bu yapı İslam çerçevesinde olabilir ve Müslüman olarak vasıflandırılabilir elbet, ama İslamî hareket bünyesinde değerlendirilemez.

İslamcılık; öze dönüş fikrîyatıyla bozulmuş/kirlenmiş kavramları asıllarına kavuşturma gayretinde olan, ittihad-ı İslam fikrîyle dünya çapında vahdeti sağlayıp emperyalizmle mücadele içinde olup bütün zalimlere karşı mazlumun yanında olmayı ifade eder. Bu mücadele düşüncesiyle, iktidarda olan her türlü istibdat rejimine karşı muhalif kimliğini muhafaza ederek, ilahi kelimetullah yolunda gayret eden bireyleri tanımlar.

Son dönemlerde İslamcılık konusunu tartışmaya açan Ali Bulaç, İslamcılığı, “İslam’ın ana referans kaynaklarından hareketle yeni bir insan, toplum veya dünya tasavvurunu, evrensel anlamda İslam birliğini hedefleyen entelektüel, ahlâkî, toplumsal, ekonomik, politik ve devletlerarası hareket” olarak tanımlamaktadır. İsmail Kara ise İslamcılığı, 19-20. yüzyılda İslam’ı bir bütün olarak “yeniden” hayata hâkim kılmak, Müslümanları/İslam dünyasını batı sömürsünden, taklitten, hurafelerden kurtarmak, medenileştirmek, birleştirmek ve kalkındırmak uğruna yapılan aktivist ve eklektik yönleri baskın siyasî, fikrî ve ilmi çalışmaları ihtiva eden bir hareket olarak tanımlamaktadır.

İslamî hareketin birincil vasfı İslamî değerleri referans almasıdır, haricen; özgürdür, özgündür, sivildir, erdem üzerine inşa edilir, sosyal bir harekettir. İslamî hareket mensubu, Kur’an’ı ahlâk edinmelidir. Kur’an’ı ahlak edinmek demek, Kur’an’a göre düşünmek, Kur’an’a göre duygularını geliştirmek ve standardize etmek, Kur’an’a göre davranmak, Kur’an’a göre inanmak, Kur’an’a göre amel etmek demektir. İslamî hareket; tevhidî temele dayalı, toplumsal hedefleri ve programı olan, evrensel, hayatı tüm yönleriyle kuşatıcı, ilkeli, inkılapçı, açık ve örgütlü bir yapı olarak, kulla Allah arasına örülen duvarların ve kulla kul olunan zeminlerin yıkılmasının, dine karşı din mücadelesinin adıdır.

“Bizi kuşatan ve kendisine kayıtsız, şartsız teslim olmamız için bizi zorlayan İslamî kimliğimiz ise bize direnerek var olma bilinci sağlayan temel dayanağımızı oluşturmaktadır. Ancak kimliğimize sahip çıkarak direnebilir, direndiğimiz ölçüde de özgürleşebiliriz. Müslümanlar, insanlar üzerindeki zincirlerin kaldırılması için gönderilen bir Rasul’e ve onunla iletilen vahye tabi, onurlu insanlardır. Müslümanlar tutarlı ve dürüst insanlardır. Tutarlı ve dürüst olmanın ilk koşulu, söz ve eylemin bütünlüğüdür. Tutarlılık ve dürüstlük, sahip olunan iddia ile ortaya konan pratiğin

çelişkisiz ve uyumlu olmasını gerektirir. Ancak ilkeler çerçevesinde düşünen, tavır alan ve harekete geçen insanlar ve yapılar tutarlılık içinde olabilirler. “Ben kimim, niçin varım, neyi hedefliyorum?” gibi insanın varoluşuna tekabül eden temel sorulara verdiğimiz cevaplar bütünü ile bir kimlik tanımlaması yaparız. Evrene, hayata, insanlara ilişkin temel kabullerimiz ve bu çerçevede içinde kendimize biçtiğimiz misyon kimliğimizi oluşturur. Kimliğimiz bir yönüyle bizi temel kabullerimiz noktasında ortaklaştığımız insanlarla birlikteliğe, paylaşmaya sevk ederken, diğer taraftan da bizi başkalarından ayırıp farklılaştırır. Müslümanlar olarak sahip olmamız gereken kimliğimiz bizi silik, edilgen, sıradan bir canlılar topluluğu olmaktan çıkarıp, izzet ve sorumluluk sahibi bir ümmet olma bilincine eriştirir. Bize insanlar için çıkarılmış hayırlı bir “örnek toplum” olma vasfı kazandırır. Hayatın ve ölümün anlamını ve amacını öğretir.

Mücadelenin sonuç vermesi, başarılı olabilmesi ve her şeyden daha da önemlisi, Rabbimizin razı olacağı bir seyir izlemesi için, en önemli ve zorlu mesele saf ve katışıksız bir İslamî kimlikle mücadele sahasında yer alabilmektir. İslamî mücadele, ancak eksiksiz ve fazlasız bir İslamî kimlikle mümkündür. Bunun içinse, hem tağutî sistemin kurumları, kuralları, yönlendirmeleri ve dayatmalarından bağımsız, hem de toplumun ve geleneğin cahilî etki ve kalıplarından, uzlaşmacı, sentezci anlayış ve pratiklerden arınmış, yalnızca Kuran’ı kendisine ölçü ve rehber edinmiş olmak gerekir.” [\[2\]](#)

Bu çalışma içinde; İslamî hareket içine giren kişi, kesim ve hareketleri belirttiğimiz vasıflardan çıkarımla tanımlayıp bu çerçevede içine girenler üzerinden sınırlar çizilmiştir. Tabii ki mutlak tanım veya iddialar değildir söylemlerimiz, eleştiri getirilecek noktalar olacaktır elbet. Bizim buradaki niyetimiz ve amacımız, şahsi düşüncelerimizi kenarda tutarak ve birçok kişiden faydalanarak objektif bir tanım ve çerçeve çizmeye gayret etmektir. Eleştiri, düzeltme, eklemeye açığız. Artık doğru yanlış, herkes bulunduğu noktadan ne olup ne olmadığına dair sorgulama eğilimine girmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

İslamî hareket içine giren kişi, kesim ve hareketleri belirttiğimiz vasıflardan çıkarımla tanımlayıp bu çerçevede içine girenler üzerinden sınırlar çizilmiştir. Tabii ki mutlak tanım veya iddialar değildir söylemlerimiz, eleştiri getirilecek noktalar olacaktır elbet. Birçok kişiden faydalanarak objektif bir tanım ve çerçeve çizmeye gayret ettik. Artık doğru yanlış, herkes bulunduğu noktadan ne olup ne olmadığına dair sorgulama eğilimine girmesi ve silkeleneip kendine gelmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

İslamî hareketin ne olup, ne olmadığı;

Kendisini tanımlar, tanıtır ve konumlandırırken İslamî ilkeleri merkeze almayan, bu değerler ve ilkeler doğrultusunda sınırlarını, dilini, hareket şeklini ve hedeflerini belirlemeyen bir harekete “İslamî” denilemez. İslamî hareketin ne olduğunu ne olması gerektiğini anlamak için ne olmadığını belirleyerek sağlama yapabiliriz sanırım. İçerisinde yaşadığı beşerî sisteme tehlike teşkil etmeyen, sistemi rahatsız etmeyen bir söylem ve hareket İslamî değildir. Şeriatî'nin belirttiği gibi İslam; her türlü istibdat rejimini rahatsız etmeye gelmiştir, etmiyorsa, kendisini sorgulaması gerekmektedir.

Yukarıda da dile getirdiğimiz gibi İslamî hareketin tanımı denince mutlaka bir sürü cevap veren çıkar karşımıza. Gelin, bugün tersten gelelim ve “İslamî hareket ne değildir?” sorusuna cevap vermeye çalışalım. Tevhid önceliği olmayan hiçbir hareket İslamî hareket değildir. Kuran'ın belirleyici, asli unsur olmadığı hiçbir harekette İslamî değildir. Peygamber örneğinin öncelenip, önemsenmediği hiçbir hareket İslamî değildir. Periyodik bilgi biriktirme oturumları seviyesine indirgenmiş hiçbir hareket İslamî değildir. Kişiler, Müslümanlar olsa da ilişkiler salt maddi birliktelikler üzerine dönüşmüş hiçbir hareket İslamî değildir. Kendi sanal gettolarına çekilmiş, toplumdaki kopmuş ve yalıtılmış hiçbir hareket de İslamî değildir. Ortaya hiçbir eser koyma gibi derdi olmadan, sırf başkalarını eleştirip, taşlama, doğru ya da yanlış tasnifçisi durumuna çekilen hiçbir hareket İslamî değildir. “Ne olursan ol yine de gel” rahatlığındaki sayısal çokluğa önem veren hiç bir hareket İslamî değildir. İstişareye, eleştiriye kapalı, totaliter bir yönetim tarzına sahip hiçbir hareket İslamî değildir. Silâhların gölgesine hapsedilmiş hiçbir hareket de İslamî değildir. [3]

İslamî eğitim kurumu, İslamî yardım kurumu, İslamî ekonomik yapı, İslamî sosyal yapı veya oluşumlar olarak tanımlamalar ve bu yapılar İslamî hareketin birer cüzü sayılabilirler. Fakat İslamî hareket bir cüze hapsedilemez, siyasal ve bütüncül bir harekettir. “İddia anında ve yakın geleceğinde her cüzüne hayatiyet verecek” diye bir kaide yoktur elbet, ama her cüze dair bir söylem ve planlaması vardır, daha önemlisi (tersten) salt bir cüze işaret etmez, edemez. Ederse, o yapı sadece bir cüz/parça olmuş olur. Vurgulananı netleştirmek için uç noktalardan misal verelim; Mazlumder, bir insan hakları kurumudur, İslamî bir yapı olarak tanımlanabilir. Ya da İHH bir yardım kuruluşudur, İslamî bir yapı olarak tanımlanabilir. Ya da salt eğitim faaliyetleri yürüten bir oluşum, İslamî bir yapı olabilir ama İslamî hareket olarak nitelenemez. Sosyo-ekonomik arenada örgütlenmesiyle “Milli Görüş” İslamî hareket kapsamına girer ama geçmişten beri sürdürdüğü parti faaliyetleri kapsamındaki gibi politik partiler İslamî hareketin cüzü dahi sayılamazlar. Türkiye’de çokça müntesibi olan, İslamî argümanlarla bezenmiş sufi tarikatlar İslamî hareket tanımı içinde değerlendirilemezler, bazı gayri İslamî hasletlerinden dolayı değerlendirilmesi dahi düşünülemez.

Bütüncül ve sosyal yapılanmalardan örnek verecek olursak; son bozulmaları baz almazsak İhvan, sevelim sevmeyelim Lübnan Hizbullah'ı, Pakistan Cemaati İslamî, TC içi politika alanları haricinde Milli Görüş İslamî harekete tam olmasa da örneklik teşkil edebilir.

İslamî hareketlerin bugünün dünyasında ne ifade ettiklerini uluslararası ilişkilere bakarak değerlendirmek ehemmiyet kazanmıştır. Bu sadece hareketler için değil, devletler için de geçerlidir. Bir devlet, iç işleyişte İslam'ın ahkâmını uygulayabilir veya topraklarında Müslümanlar yaşıyor olabilir ama dış dünyada bağımsız davranamıyorsa (Suud, Sudan, Pakistan) İslamîliği gerçekçi değildir. Hareketler de öyledir, kendi iç işleyişinde İslam'a riayet eder ve fakat yapıp ettikleri İslam'ın ve genel olarak Müslümanların aleyhine ise o harekete İslamî demek doğru olabilir mi?

“İslamî oluşumlar veya yapılar, öncelikle şu konular ve sorunlarla ilgili olarak Kur'an merkezli cevaplar ve çözümler üretmelidirler: Kur'an'dan nasıl yaralanacağız, Kur'an bize nasıl bir hedef gösteriyor, itikadî konulara nasıl yaklaşacağız, Hz. Muhammed'in konumunu nasıl kavrayacağız, yaşadığımız toplumu ve egemen sistemi nasıl değerlendireceğiz, kendi koşullarımıza tekabül eden bir mücadele yöntemini nasıl belirleyeceğiz ve birlikteliğimiz hangi esaslara dayanacaktır. Ayrıca İslamî mücadele kadrolarının birlikteliğin iç işleyişiyle, yaşadığımız toplumda ailevi, sosyal, ekonomik vb. ilişkilerimizle, sistem karşısındaki fiilî sorunlarla ilgili “ilmihal” fonksiyonuna sahip vahyî ölçüleri temel edinmiş prensiplere ihtiyaçları vardır.” [4] “Her türlü zorluk ve baskı karşısında direnmeli ve mücadeleyi yine kulluk bilinciyle yükselteceğimiz mücadele içinde kazanmalıyız. İslamî mücadele fikir kulüplerinde, soyut düşünce üreten zeminlerde ve pratik kaygılar taşımayan çevrelerde değil, mücadele alanında kazanılır. Halis bir niyetle ve gereğince aklederek Allah'a ve O'nun Kitab'ına sarıldığımız müddetçe, Rabbimiz yolumuzu aydınlatacaktır.” [5]

“İslamî mücadele plansız, programsız ve kendiliğinden gelişen bir hareket değildir. İslamî mücadelenin hazırlık safhasında, uzun sürecek bir mücadele hattının lokomotif gücü oluşturulmaya çalışılır. İslamî mücadelenin hazırlık aşaması Müslümanlara; düşünce, inanç, metot ve hareket beraberliğinin gerçekleştirilmesi ödevini yükler. Bütün Müslümanlar, mahkûmu oluşumuz bölgesel şartlar içinde, evrensel İslamî uyanışa katkıda bulunacak bir birlikteliği kurumlaştırmakla yükümlüdürler. Risalet bildirimine ve otoritesine tabi olan ilk Kur'an nesli, böyle bir birlikteliğin en ideal örnekliliğini oluşturmuştur. Böyle bir yapı, elbette düşünceyi ve hareket anlayışını yönlendiren ilkeler temelinde yükselecektir.” [6]

“İslamî birliktelik, inanç ve karar beraberliği yapmış müminlerin, birlikte oluşturdukları tüzel bir kişiliktir. Vahyî mesajın sosyalleşeceği ilk kurum, bu tüzel kişiliği oluşturan İslamî yapıdır. Bu yapı, ortak bir kimliğe ulaşmış, İslamî mücadelede amaç ve yöntem birlikteliğini gerçekleştirmiş;

tevhidî şahsiyet sahibi, ilkeli, fedakâr ve disiplinli kişilerle kurulur. Önce kişilerin teşebbüsü, fikrî yeterlilik ve salih kişiliğe sahip mümin şahsiyetlerin katılımı ve katkılarıyla oluşacak İslamî yapı; aynı zamanda mümin şahsiyetleri eğitir ve geliştirir. Yapı organik bir nitelik arz etmekle birlikte, ne şahsiyeti yok eden kör bir kolektivizmi ne de disiplin ve itaatın olmadığı denetimsiz bir yığına ifade eder. Bu yapının üyeleri, kendilerinin aynı organizmanın azaları olarak görmeli ve kişisel ilişkilerini organizmanın gereklerini gözeterek belirlemelidir.”

“İslamî yapı denilince, ne ilkelilikten uzak, içe kapanıp ve lokal amaçlar güden bir çevre beraberliği veya tarikatlaşma; ne bir hayır veya kültür kurumu; ne de burs veya referans sağlayan bir vakıf faaliyeti anlaşılmalıdır. İslamî yapı, katılımcılarının fikrî ve maddi katkılarıyla yükselen ve topyekûn İslamî mücadele için var olan bir birlikteliktir. İslamî mücadele için var olan böyle bir yapı, iç dayanışmasını, organik bağlılığın imkânları, hak ve ödev anlayışı içinde gerçekleştirmeye çalışır.” [7]

“Bazen rüzgârlar sert eser, bu rüzgârlar postmodern darbelerin şiddetiyle oluşabildiği gibi AKP gibi muhafazakâr gömleğini giymiş gruplarca da oluşturulabilir. İslamî mücadeleyi bir yere, sert rüzgârlara rağmen kıblesini şaşırmayan kulların varlığı taşıyabilir. Esen her rüzgâra göre yeniden kible belirleyenler ise bu mücadeleyi akamete uğratmaktan başka bir işe yaramazlar. Sorumluluk sahibi her müminin üzerine İslamî mücadele farzdır. Bunu, inanan her mümin bilir, çünkü cennetimiz ve şerefimiz için buna ihtiyacımız vardır. Biz mümin olmakla şerefli olduğumuza inananlardanız, yoksa mümin olmakla İslam’ı şereflendirenler olmadığımızı biliriz. Bundan dolayı herkes elini taşın altına daha fazla sokarak yapabilirliklerini artırmalı ve bu mücadele için gerekli donanımı bir an önce kuşanmalıdır. Her geçen gün, bu dünya daha kirli ve Allah’ın hakları daha fazla gasp edilmektedir. Hakk’ın gelebilmesi, ancak müminlerin mücadelede ciddiyetle hareket etmesine bağlıdır, Batıl olanın yok olması ise zaten bunun bir sonucudur. Müminin aciz ve güçsüz kalmak gibi bir bahanesi olmamalıdır. O elinden gelenin en iyisini ortaya koymalıdır ki Allah bire bin başak veren bir dane yapsın emekleri.

Küresel sistem her şey gibi İslamî mücadele yöntemlerini de etkilemektedir. Teknolojinin hızla değiştiği, internetin yaygın bir haberleşme ağı olarak kullanıldığı, aynı zamanda takibatın da kolaylaştığı bir dünya da hareket nasıl olmalıdır? Belki bu soru birçoğumuzun gündeminden dahi çıkmıştır. Nihayetinde İslamî mücadele terimi, 1960 ila 1990 yılları arasına sıkışmış ve oradan kendine bir yol bulamamış bir terimdir. 1997 yılının 28 Şubat’ın da başlayan baskılar ve akabinde AKP’nin iktidar rüzgârıyla savrulan Müslümanlar bu terimi hayatından çıkarmış durumdadır. Hatta bir adım ötesi, bu mücadelenin galipleri gibi meydanlarda, yazılarında, gazete köşelerinde ve dahi ekranlarda caka satmaktadırlar. Gerçekten bu mücadele kazanılmış bir mücadele midir, yoksa kirletilip bir kenara atılmış ve ihanete uğramış bir mücadele midir?” [8]

1

İlkeleri:

Sadece mevzu ettiğimiz İslamî hareket için değil, her nevi fikrî inşa edilebilmesi için elzem iki sacayağı vardır: usul ve ilkelerini yaşatabilmesi. Usullerine ve ilkelerine riayet etmeyen bir hareket, İslamî hareket olarak tanımlanmaz. Öyle zannedilse bile ilkesizlikle hedefe ulaşması namümkündür, ulaşıldığı zannedilse dahi o vardıkları İslam'ın değil, nefislerinin hedefidir.

Allah'ın sözünü hâkim kılmak için yola çıkan bir mümin, mücadelesi içinde hedefe doğru yol alırken “her yol mubahtır” mantığıyla hareket etmez, edemez. Düşüncenin İslamî olması nasıl bir zorunluluk ise, eylemin de İslamî olması gerekir. Haram yollarla meşru hedeflere ulaşılamaz. Özetle, mümin için “amaca ulaşmak için her yol meşru değildir”. İslam'ın meşruluk sınırları (Hududullah) ve yöntemleri bellidir, bu sınırlar aşılamaz.

İslamî hareket sonuç odaklı değil ilke odaklıdır. “Onlara düşen; görevlerini yerine getirmek, sonrada gitmektir. Onların görevleri; Allah'ın yolunu seçmek, hayata akideyi tercih etmektir. İmanla fitnenin üzerine yükselmektir. Amelleriyle, niyetleriyle samimi olarak Allah'a bağlanmaktır. Bundan sonra Allah onlara da düşmanlarına da davetine ve dinine de istediğini yapar. Ve onları iman tarihinin tanıya geldiği sonuçlardan birisine veya kendisinin bilip gördüğü herhangi bir sonuca ulaştırır. Onlar, Allah'ın yanında çalışan ücretliler durumundadırlar. Onların nerede, ne zaman ve nasıl çalışmalarını isterse, onlarda çalışırlar ve bilinen ecirlerini, ücretlerini alırlar. Davanın şu ya da bu sonuca doğru yönelmiş olması ne onların üzerine düşer, ne de onlarla ilgilidir. Bu, emrin sahibi olanın bileceği bir iştir. Ücretli çalışanın değil.” [\[9\]](#)

İnandıklarına kat'i bir imanı vardır ve iman ettiğini amele dökmek Müslüman için vacibdir, zorunludur: bu hareketin neferi, bedevi imanından ziyade, hakkıyla iman etmiş bir yüreğe sahip olup imanının gereğini yerine getiren bir anlayışla hayatını ikame etmelidir.

Ahlâk asli ilkesidir; Ahlâkîlik, bir İslamî hareketin en temel vasıflarından biridir, esasında onu diğer hareketlerden ayıran temel özelliklerdendir. İslamî hareket erdem üzerine inşa edilir. Toplum içinde müntesipleri ahlâk timsali olmalıdır ki, temsil ettiği yola insanlar teveccüh etsin. Bariz gayri ahlâkî hâl ve hareketlerden, söylemlerden hayır sadır olması düşünülemez bile.

Müslüman emindir; muhatap olduğu insanlar, hedef kitlesi ve hatta düşmanları bile adaletinden emin olmalıdırlar. Toplumun güvenini kazanmalıdır ki, çağrısını yaygınlaştırma ihtimali olsun. Yaşadığımız dönemlerde değil Müslümanların, İslamî hareket iddiasında bulunan müminlerin bile eminlik vasfını taşıyamadığını gözlemlemekteyiz. İslamî öğretiyi hâkim kılmayı düşünüyorsak eğer, son nebinin Risalet öncesinde oturduğu gibi, yaşadığımız toplum içinde ilk önce güvenilirliğimizi hâkim kılmamız gerekmektedir. Yoksa söylediğimiz sözlerin hiçbir anlamı olmayacaktır/olmamaktadır.

“Rabbanilik: Bu ilke, hareketin temel ilkelerini beşerî hiçbir olgudan almadığını göstermektedir. Rab kaynaklı olan bu ilkeler zaman ve mekân üstüdürler. Öyle ki aralarında yüzlerce ve hatta binlerce yıl fark olması, bununla birlikte farklı coğrafya ve farklı problemleri olan toplumların muhatap olması, bu temel ilkelerin değişmesine neden olmamıştır. Her zaman ilk ve tek dayanak İslamî düşüncenin mensuplarına: *“Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur”* [Hud-50] ayetini aynı şekilde okutmuştur. Rabbanilik kriterlerini bir olan Allah'tan alıp insanları yine bir olan Allah'a yöneltir. Temel dayanak ve yürünülen hedef ne laiklik, ne demokrasi, ne sosyalizm ne de başka bir küfür ideolojisidir.

İlmilik: Bu ilke, hareketin bir ilmi dayanağa sahip olması gerektiğini beyan eder. Cehaletle hareket ederek cahilî bir düzeni yıkamayız, en fazla yapabileceğimiz eylem başka bir cahilî düzen kurmak olur. Burada cehalet yalnızca bilmemek demek değildir, vahye dayanmayan kriterlerle oluşturulan her türlü bilgiye sahip olmak kişiyi veya hareketi cahil olmaktan kurtaramaz. Vahyin nüzul sırasında muhatap olunan tarihsel, ekonomik, siyasal bütün iddiaları cevaplayan bunlarla alakalı kendi tezini ortaya koyan yapısı Müslümanların bu konularda ilim sahibi olması gerektiğini yansıtır.

Şümulülük (Kapsamlılık): “İslam, Kur'an ve Sünnet'le hem teorik hem de pratik anlamda Müslümanların yaşamlarında hangi problemle karşılaşılırsa karşılaşsınlar, kendilerine dayanak sağlayacak bir yapıda bulunmaktadır. 'Evren boşluk kabul etmez' ilkesi gereğince, biz Müslümanlar eğer hayatın herhangi bir alanında İslamî bir eylem ortaya koymazsak, batıl olan bir düşüncenin eylemine maruz kalacağız demektir. Bu maruz kalma, bizde bir virüs etkisi oluşturup hayatımızın diğer alanlarını da etkileyeceğinden, İslamî hareket, ilkesi gereği, İslam'ı hayatın bütün alanlarında iddia sahibi olacak şekilde (ki zaten öyledir) ortaya koymalıdır. Günümüz salt siyasal odaklı İslamcılığın düştüğü en büyük hata budur.” [\[10\]](#)

Özgürdür; resmi, gayri resmi hiçbir yapıya veya kişiye bağlı değildir. İradesini ve zihnini kimseye kiralamadan yol alır. Zihinsel hiçbir mahkûmiyetin esiri olmaz, hayat içindeki ihtiyaçlarını kendisi belirleyip ekonomik özgürlüğünü elinde bulundurur, kapital çarkın kurbanı olmaz.

Özgündür; kendi argümanlarıyla düşünüp hareket eder, edilgen değil etkindir. Kendine has bir yaşayışı, şahsına münhasır fikirleri, fikirlerine özgü yöntemleri vardır. Var olması gerekir, gerekir ki; taşıdığı misyonla beşerî nizamat arasındaki farkı gözetip yansıtılsın.

Hayat anlayışını ve bakış açısını mezhebî veya etnik aidiyetlerle şekillendirmeme kaidesi: aslında bu husus hakkında söylenecek bir şey olmaması gerekir, ama tekrar tekrar her mecliste vurgulama ihtiyacı hissedilmektedir. Çünkü her ne kadar kişi bu minvalde düşündüğünü kabul etmese de, farkında olmadan mezhebî kodlarla şekillenmiş bilinçaltından neşet eden düşüncelerle söylemde bulunmaktadır. Topraklarımızda hâkim olan Sünni ekol içerisinde çoğunluğu teşkil eden ahalinin yanı sıra, bilhassa ahalinin lokomotifliğini yapmakta olan kanaat önderleri, Sünnicilik yapmayanları kategorik olarak Şii/İrancı potasına atmakta ve mahkûm etmektedirler. Hatta ve hatta bu temel iki mezhebî ayırmadan ziyade, Sünni ekol içerisinde bile çokça ayrışma ve karşılıklı mahkûm eden dil hâkimdir. Şii ekolün topraklarımızda pek yansıması yoktur, hâkimiyeti olsa nasıl bir anlayışın etkin olup ne tür vahim tabloların peyda olacağına dair bir tecrübe de yok elimizde, ama İnsanoğlu faktörünü baz alırsak, çok da hayırlı sonuçlar doğurmayacağı aşikâr. Şii ekolün içindeki handikapların yanı sıra Sünnilere karşı en makulünün bile bakış açısının, imanlarının eksik olduğunu düşünmelerini baz alırsak sorunun içinden çıkılamayacak boyutlarda olduğu görülecektir. Mesele de burada zaten, mezhebî anlayışın hâkimiyetinden ziyade, İslamî anlayış ve dilin hâkim olması gerekir. Gerekir ki, ayrışmalar üzerine değil de ortaklaşma üzerine bir zemin yakalayıp İlahi Kelimetullah uğrunda cehd edebilelim.

Aynı şekilde etnik aidiyetler, bilinçaltındaki kodlarla düşünme alışkanlığı hepimizde aşikâr... Malum olduğu gibi topraklarımızdaki "türk"lük hakimiyeti, toplumsal ilişkilerimizden ziyade zihinlerimizi kirletmiş haldedir. Bu irini öncelikle zihinlerinden, sonra düşünce ve dilinden temizlemeyen birinin, İslami bir söylem ve hareketten bahsetmesi abestir...

İslami hareket sivildir; sivilliğinden taviz veremez. İslamî hareket devleti değil, toplumu şekillendirme üzerine inşa edilen sosyal bir harekettir ve sokakta, halkla hemhal içinde yürütülür. Politika içinde yürütülen bir faaliyetin veya yapılanmanın İslamî mücadele içinde değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu hareketin bir neferinin herhangi beşerî bir sistemde, bu sistemin kurallarıyla oynanan oyunda yeri olamaz. Her türlü resmi oluşum veya siyasî parti içerisinde yürüteceği bir mücadeleden söz edemeyiz, etmemiz mümkün değildir.

Müslüman'ın varlığı zulümle mücadeleye bağlıdır. O, zalimin kimliğine bakmaksızın karşısında durmak, mazlumun kimliğine bakmaksızın yanında durmayı gerekli kılan bir düsturun

bayraktarlığını üstlenmiştir. Hakkaniyet ilkemizin gereği olarak, her türlü haksızlığın karşısında durup zalime zulmünü haykırma sorumluluğumuz aşîkârdır.

Uzlaşmacı değil, inkılabçıdır. “Uyanış sürecinin en somut yansıması, sahip olunan kimliğe ilişkin olarak tezahür etmiştir. Önceki süreçlerde Müslüman kimliğine eklenmiş bulunan, sağcılık, milliyetçilik, muhafazakârlık kavramları ciddi biçimde sorgulanmış, bu cahilî anlayış ve pratiklerden tümüyle kopulmaya gayret edilmiştir. Geleneksel anlayışın da etkisiyle, devleti âdeta kutsayan, devlet-i ebed müddet görerek, sorunu yöneticilerle, olumlu olumsuz yöneticilerin uygulamalarıyla sınırlayan anlayışın yüzeyselliği kavranmaya başlanmıştır. Devletin, sistemin yönetici şahıs ve zümrelerden bağımsız, şahısların iradelerinin üzerinde bir yapı, ideoloji ve işleyişe sahip bulunduğu gerçeğinin görülmesiyle birlikte uzlaşmacı, reformcu yaklaşım sorgulanarak, inkılapçı (devrimci) yaklaşım benimsenmeye çalışılmıştır. Eskilere nazaran gelinen noktada ise; bu farkındalıklar yerini devletçi algılara bırakmıştır.

İslamî kimlik tağutî sisteme karşı net, tavizsiz ve devrimci bir tavrı gerektirir. Bu tavır alış ilkesel bir zorunluluktur ve asla şartların değişmesi, düşmanın tavrının farklılaşması ya da zafere ulaşmada ve sonuç almada etkili olunup olunamaması gibi gerekçelerle bundan vazgeçilemez. Düşmanın baskılarına karşı olduğu gibi, onun uzlaşmaya zorlayıcı, uzlaşmacılığı teşvik edici sinsi politikalarına karşı da direnmek asıldır. Zorlama ve baskıdan ziyade, oluşum aşamasındaki İslamî bir hareketi uzlaşma batağına çekerek çözmeye çalışmak, tağutî güçlerin her zaman başvurdukları bir politika olmuştur. *“Onlar isterler ki sen onlarla uzlaşsın da onlar da seninle uzlaşsınlar.”* (68/9) “Egemen şirk sisteminin dayatmaları karşısında uzlaşmacı, tavizkar tavır alışlar, sonunda İslamî ilkelilik ve duyarlılığın tümüyle tasfiyesini doğurabilecek çıkmaz bir sokaktır.” [1]

[1]

“Uzlaşma, itikadî farklılıkları meşrulaştırma ve egemen sistemle barışık bir şekilde yaşamaktır. İtikadî ve ilkesel alandaki uzlaşma, sonuç itibarıyla siyasal tavır ve tercihlere de yansır. Uzlaşma, vahiy dışı inanç, kültür ve alışkanlıklarla bir arada yaşamaktır ki; bu inanç, duygu ve eylem alanlarının bölünmesi anlamına gelir. Uzlaşma, vahiy mesajın parçalanmasıdır. Laiklik, ulusalcılık, milliyetçilik, demokratlık gibi modern; mezhepçilik, saltanatçılık, tarih kutsayıcılığı, tasavvuf gibi geleneksel sapmaların kirine bulaşan uzlaşmacı kimliklerden arınmadan, sahih ve kuşatıcı bir İslamî dönüşüm gerçekleştirilemez. Uzlaşmacılıkla yakından alakalı olan reformcu tutum ise mevcut hâlin kültürel, siyasal belirleyicilerinden kalkarak dinî olanı; inanç, düşünce ve siyasal alanda rasyonalize etme ve çağa uydurma eylemidir. Reformculuk bir değişim çağrısı içerse de, aslında pragmatik, telifçi, sentezci anlayış ve hesaplar içinde olduğundan, asla bağımsız ve sahih bir kimlik oluşturamaz.” [12]

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

“Devrim veya inkılap, hayatın bütün alanlarında yaşanıp gerçekleştirilecek olan köklü değişim demektir. İslamî inkılap, itikadî ve siyasî yapıyı eski ve köhne hâlden arındırıp yeni ve sahih bir hâle dönüştürmektir. İslamî inkılap, münker ve müfsid olan her şeyin kişi ve toplum nefsinden ve davranışlarından sökülüp atılması, yerine vahyi ölçünün ve amelin ikame edilmesi demektir. İnkılap, ifsad olanı tekrar ıslah etmek, yani köklü dönüşüme tabi kılmaktır. Kur’an’ın amacı budur, İslamî mücadeleyi oluşturan da bu amaçtır. Bu yüzdendir ki İslamî hareketler devrimci olmak zorundadırlar, devrimci tavır ile reformist tavır ciddi olarak birbirinden ayrıştırılmalıdır.

Tağutî sistemlerce kuşatılmış olan Müslümanlar, İslamî mücadeleyi yükseltmek maksadıyla dergi, dernek, vakıf, radyo, parti gibi sistem için araçları, uzlaşmacılığı seçerek değil, ancak inkılapçı tavırlarından ve açık kimliklerinden taviz vermeksizin kullanmalıdırlar. Egemen sistemin kendi işleyişine katma ve kuşatma fonksiyonu taşıyan araçlarına, uzlaşmacı bir tavırla yaklaşım İslamî duyarlılığın karşıt güçlerce kuşatılması akıbetini getirir. Bulanık kimliklerle, zaten bu akıbetten kaçabilmenin imkânı da yoktur. Bu konuda da karşımıza çıkan gerçek; bağımsız Müslüman kimliğini ifade eden kendisine yeter, Kur’an merkezli bir sosyal yapı olabilmek ve onun istişarî denetimini belirleyici kılabilme.” [13]

İslamî hareketin temel ilkelerinden biri de sorumluluk sahibi olmaktır. Bedel ödemeyi göze alıp, toplum içinde açık olarak “*Emribil maruk, nehyi anil münker*” görevini ifa etme farzîyetinin farkında olmaktır. “Tebliğ, sözü aktarıp gitmek değildir. Tebliğin, aktarılacak olan mesajın yaşanılması da şarttır. Dergide, gazetede, radyoda, ekranda veya belirli mekânlarda sözlü ve yazılı tebliğ yapmak, İslam’a davet için gerekli fonksiyonların yerine getirildiği anlamına gelmez. Sözü ya da yazısı ile ameli uyum içinde olmayan kişilerin daveti gereğince yerine getirdiklerinden söz edemeyiz. İslamî tebliğ, ancak tevhid ve adaletin şahitliğini üstlenen bir mücadele sıcaklığı içinde yerine getirilecek bir eylemdir. Tebliğ; ne zihinsel çalışmaların söz ve yazı aracılığıyla bir aktarımıdır, ne de İslami kimliğini Kur’an bütünlüğü içinde oluşturamamış bireylerin, zulüm ve şirke karşı tavır almaktan çekinen pasif ya da münzevi bir yaşam tarzının örneklendirmesidir. Tebliğ; mücadele süreci içinde çile, sabır, eylem, söz, yazı, ter ve gerektiğinde kan ile üstlenecek bir şehadet olayıdır.”

[14]

Amaç ve Hedefleri:

İslam/İslamî mücadele, bütün somut/soyut, modern/eski çağ putları ve putçu düzenleri yerle bir

edip, yerine Allan'ın dinini yeryüzüne hâkim kılmayı amaçlar. *"İbrahim ve onun yolunda olanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. Hani onlar kendi kavimlerine. Biz sizden ve Allan'ın dışında tapmakta olduğunuz putlardan uzağız ve sizi tanımayarak reddettik. Sizler Allah'ın tek ilah tek kanun koyucu olduğuna iman etmediğiniz takdirde aramızda sonsuza dek bir kin ve düşmanlık sürecektir."* (8/4)

Rabbimiz tarafından güzel bir örnek olarak gösterilen, putlara ve putçu düzenlere karşı uzlaşsız bu tavır, ne yazık ki günümüzün Müslümanları tarafından dikkate alınmamaktadır. Onlar, kendilerine verilen demokratik düzen içindeki yapılanma hakkını büyük bir taviz sanmakta ve bunu kaybetmemek içinde müşrikler ne isterse yapmaktadırlar. Bütün Resuller, toplumlarına apaçık bir tebliğle gidip "Allah'ın hükmünden başka hükümler geçerli değildir" derlerken, günümüzdeki liderler cahiliye toplumuna "bol su, kesilmeyen elektrik, yerli sanayii, kalkınan ülke" sloganlarıyla gitmişlerdir. Daha da vahimi, ahalinin bu vaatlerle düşünce, talep ve kararlarını şekillendirmeleridir.

Bu maddi vaatlerin asıl sebebi de oy çokluğuyla iktidara gelebilmek için, niteliği ne olursa olsun taraftar kazanma kaygısından kaynaklanmaktadır. Bu mantıkla, (kendilerini bile değil) kendilerine yakın gördükleri akımları hâkim kılabilmek için her türlü ilkesizliğe, ahlaksızlığa, adaletsizliğe başvurulmaktadır, en iyi tabirle göz yumulmaktadır. Maide 99'da *"Peygambere duyurup bildirmekten, tebliğden başka yükümlülük yoktur"* buyrulmuştur. İktidarı ele almak, dünyevi başarılar, somut kazanımlar, alan açıklığı amaçları ilahi öğretinin bizlere telkin ettiği amaçlar arasında kesinlikle ve kesinlikle yoktur. Müminlere düşen görev, tevhidi açık ve net bir şekilde kınayanın kınamasından çekinmeden yaşamak ve tebliğ etmektir. İslamî hareketin kitle içinde büyük taraftar toplulukları kazanmasını sağlamak gibi endişelerle hareket etmek, müminleri, insan kazanmak için Kur'an ve Sünnet'ten taviz vermeye yöneltecektir.

"Kur'an kendisine tabi olanlara, *'Din yalnız Allah'ın oluncaya kadar'* bir mücadele sorumluluğu yüklemiştir. Tarihten geleceğe uzanan bir zaman ve yeryüzünün bütünü kapsayan bir mekân boyutları içinde sürdürülecek bu mücadele de, Müslümanların öncelikli hedefi, buldukları coğrafyada otoriteyi elinde bulduran egemen şirk sistemidir. Sisteme yaklaşım, sisteme karşı tavır ve en genel manasıyla sistemle ilişkiler sorunu, İslamî mücadele iddiasındaki bir hareketin kimliğini ve meşruiyetini belirleyen asıl alandır."

[\[15\]](#)

"Müslümanlar açısından nihai amaç, Allah'ın rızasına ulaşmaktır. Rabbimizin rızasına ise ancak yol göstericimiz olan Kur'an'ın düsturlarını itikadımızda, duygu ve düşüncemizde ve pratik hayatımızda temel belirleyici kılarak ulaşabiliriz. Kur'an bizden, gerek zihinsel gerek sosyal alanda ifsad olmuş anlayış ve yapıları muhkem ayetler ışığında ıslah etmemiz ve dönüştürmemizi, iyiliği emredip kötülükten men edecek bir mücadele süreci içinde yer almamızı ister. Allah'ın rızasına kavuşmak onun kullarına yüklediği görevleri yerine getirmekle mümkün

olabilir. İnsanlığa Rabbani ölçü kaynağı olarak gönderilen Kur'an; en başta nefsimiz ve Rabbimizle, içinde yaşadığımız toplum ve sistem ile var olan ilişkilerimizi belirler, hayata düzenleyici müdahalelerde bulunur, müminleri eyleme sevk eder ve sınar." [16]

Vahdeti amaçlar; ümmet bilinciyle hareket eder. Müslümanlar olarak vahdeti amaç edinip vahdeti sağlamaya niyet edip önce gönül sonra düşünsel daha sonrada söylem ve fiilî vahdetimizi sağladığımız vakit (vaadi gereği) üstün olan, zafere kavuşan, hâkim olan Allah'ın kelâmı olacaktır. Dikkat ederseniz, "bizlerin" demiyoruz, Allah'ın kelâmı hâkim olacaktır. Çünkü vahdetin önündeki en büyük engel *ene*'lerimizdir. Bizler kendimiz için cemaatimiz için değil, Allah için cehd etmekteyiz. Allah'ın rızasını hedeflemeden, öncüllemekten alınan yol Allah'ın razı olduğu yol olmayacaktır. Herkes *ene*'sinin ve cemaatinin önceliklerini bir kenara bırakıp İslam'ın önceliklerine, ihtiyaçlarına, hedeflerine göre düşünüp söz ve fiilde bulunmalıdır.

Alternatif bir sistem kurmayı amaçlar, vaz eder. Yaşadığı çağda işlevsel olan fikir veya yapılardan ziyade insanlığa bir umut, ufuk, yol vaat etmelidir. İnsanlığa dayatılan olasılıkların karşısına ilahi nizamın örneğini koyup, yaşayıp yaşanabilirliğini ispat etmek zorundadırlar. Biz dahil dünya halklarına dayatılan liberal/kapital mahkumiyetlerin dışında alternatif bir yaşam alanı, sosyal ve iktisadi bir model üreterek insanlığa umut vermelidir.

Bulunduğu alanı ıslah etmeyi amaçlar. Müslüman bulunduğu alanı ıslah etmekte mükellef bir varlıktır. Evini, iş yerini, mahallesini, şehrini, topraklarını salaha ulaştırma gayesiyle çırpınıp durmaktır rüyası...

Amaca giden her yol mubahtır mantığıyla sonuç odaklı değil, ilkelerin işletildiği bir süreç odaklı mücadele anlayışı vardır. Bu vurguyu sıkça tekrarlama ihtiyacı hissettim, çünkü zillet içinde debelenip benliğimizden uzaklaşmamızın başat nedeni budur. Hâlihazırda olduğu gibi, hedefi "iktidar olmak" olarak koyunca, "iktidara giden her yol mubah" anlayışıyla, içten içe, ilmek ilmek dokuduğumuz gerekçeleri ilk önce zihinlerimizde, akabinde toplumsal düzlemde meşrulaştırıp, her türlü ilkedden taviz verip yol alınabilir anlayışını doğuruyor. Başka bir örnek verecek olursak; "Müslüman zengin olmalı, Müslüman güçlü olmalı" diye bir cümle kurulup bu mesaj bilinçaltımıza sürekli gönderilmektedir. Zengin veya güçlü olabilme hedefine varmak için başkaca kişi veya değerleri ezmek, haksızlık etmek, hatta zulmedecek seviyeye gelmek bile normalleşiyor, makulleşiyor, meşrulaşiyor.

İslam'ın geliş amacı, iktidar olmak değil, insanlar tarafından toplumsal arenada yaşanılan bir

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

gerçeklik olmasını sağlamaktır. Amacımız, her alanda hâkimiyetimizi ikame edip adaleti tesis etmektir. Salt siyasal manada devlet mekanizmasında hâkimiyet değil, başta sosyal arenada, kültürel, ekonomik, ailevi, sanatsal, ilmi, musiki ve toplumsallığın gereği olan sayamadığımız her alanda hâkim olup İslamî dokularla hayatıyeti beziyor olunmalıdır. Tabî ki; ilkelerimiz ışığında...

Fakat; Allah'ın dinini yeryüzünde hâkim kılmak için iktidar gereklidir ve mümin bu aracı kullanmalıdır. 'Son kertede' iktidar talebi olmayan bir oluşuma "İslamî hareket" denilemez. Ancak iktidar, amaç değil; Allah'ın dinini hâkim kılmak için kullanılacak bir araçtır. Açıktır ki İslam'ın pek çok hükmü, ancak bir siyasal iktidarın mevcudiyeti ile hayata geçirilebilmektedir ve sırf bu yüzden mümin, iktidarı talep etmesi gerektiğini bilir. Tabî ki; iktidar basamağında kalmadan, iktidarı amaçsallaştırmadan, iktidar içinde benliğini kaybetmeden, adaleti zedeleden...

"Ancak tevhidî şahitliği üstlenecek yeterli bir yapı oluşturamadan, gerekli ve yeterli donanıma sahip olmadan öncelenen bir iktidar hedefi yanlıştır. Her şeye rağmen iktidarı amaçlama anlayışı, siyasal ve toplumsal alanda pragmatik ve uzlaşmacı davranmayı getirir. Cahilî güçlerce kuşatılmış olan Müslümanlar, ilk olarak kendi birlikteliklerini nasıl bir nitelikle oluşturduklarını ve istikbar karşısında toplumsal muhalefeti nasıl örgütleyebileceklerini düşünmelidirler. İktidar yürüyüşü sırasında, gelecekte nasıl bir yönetim ve örneklik sunacağımızı yapısal birlikteliğimizde gösterebilmeliyiz." [\[17\]](#)

Hareket noktası, İslam nizamının doğrudan yürürlüğe konmasını istemek olamaz. Hareket noktası, toplumu zikredilen yoldan sağlıklı İslami düşünceye iletmek olmalıdır. Temeli oluşturan toplumun tamamı olmasa bile, en azından toplumu İslam'ın hükümlerini kabul etmeye istekli hale getirecek olan etkiye sahip kesimi içine almalıdır. [\[18\]](#)

Metodolojisi:

Bir amaca ulaşmak için, bir şeyi bazı ilkelere ve bir düzene göre söyleme, yapma ve davranma tarzı olarak bilinen metot, Arapçadaki usul ile ifade edilmektedir. Düşünceyi belirli bir sonuca vardırması gereken, bunu yaparken tutulması zorunlu yolların tümüne verilen isimdir. Diğer yandan usul, asl'ın çoğulu olduğundan; kökler, başlangıç bilgisi, bilginin nasıl edinileceği ile ilgili

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

ön bilgilerin toplamı manasındadır. “Rabbani metot”, kullananlar tarafından özellikle İslâm'ı hâkim kılmada kullanılması gereken yöntemleri açıklayıcı bir ifadedir. Metot, tealluk ettiği şeyin tabiatına uygun olarak sonuca varılmak için takip edilmesi zorunlu yoldur.

İslamî mücadele yönteminin nasıl olması gerektiği mevzusu tüm zamanlarda tartışmalı bir konu olup bu tartışma hâlâ devam etmektedir. Meseleye yaklaşımdaki en temel sorunun; vahyin nasıl anlaşılıp hayata yansıtılması gerektiği ve Resul'ün örneğinin mücadele boyutunda yaşama nasıl uyarlanması gerektiği sorunudur. “Rabbani yöntem/Nebevi hareket” metodu diye isimlendirmemiz gereken bu metodun gereği gibi anlaşılabilmesi; hayatın içindeki anlamının sadece özlem ve temenninin ötesine geçmemesi, büyük oranda meselenin hayata yansıyan sorunlu bir yönünü teşkil etmektedir. Her Resul'un hayatında öne çıkan bazı yönleri olsa da hepsinde; tevhid merkezli, sahih bir din anlayışı ile müşrik, kâfir ve zalimlerden ayrışmayla başlayan belirgin bir duruşun aşikâr olduğunu görmekteyiz.

İslâm ancak kendi kaidelerine uygun olarak benimsenir, uygulanabilir. Demokratik, laik, liberal kapitalist, marksist metotlar kesinlikle onu bozar, kokuşturur. Zira her ideolojinin değer ölçüsü diğerinden farklıdır. Laik demokrasinin ölçüsü fayda iken, marksizminki maddenin tekamülünü sağlamaktır, İslâm'ın değer ölçüsü ise Allah'ı razı etmektir. Düşünce ve metot bir ideolojide aynı cinstendir. Makyavelist metot, nasıl laik-demokrasinin vazgeçilemez metodu olarak uygulanmış ise İslam düşüncesi de İslamî metot ile uygulanabilir.

Son Nebi; Kendisi ile gönderilen mesajın hiçbir ögesinden vazgeçmemiş, o mesajın bütünlüğünü hep korumuş, bütün hassasiyetini bunun üzerine teksif etmiştir. Yönetime katılmamış, koalisyon kurmamış, tehditlerden yılmamış, açlık ve eziyetler kendisini yıldırılmamış. Bu şartlarla, çağrısından ve bunu gerçekleştirme metodundan en ufak bir taviz vermeden yaşamış ve Rabb'ine sığınmış, yalnızca O'nun yardımına güvenmiştir. Zira kendisine verilen görev, ne yapıp edip mutlaka bir devlet kurmak değildi. O, yalnızca bir açıklayıcı idi. Çağrısını açıklıyor ve Allah'ın kullarına vahyi duyuruyor, anlatıyordu, inananlarla birlikte olmak, birlikte davranmak ise bir çağrının en doğal sonucuydu.

“İslam; içinde yaşadığı düzenle, iktidar yalnızca İslâm'ın olana kadar uyuşmamış, uzlaşmamış, taviz vermemiştir. Hz. Muhammed, belirli zamanlarda belirli faydalar sağlamak için İslâm'ın herhangi bir şeyinden vazgeçmemiş, O'nu unuttur gibi bile davranmamıştır. Dâr'ün Nedve'ye katılarak Mekke'nin yönetiminde söz sahibi olmayı kabul etmemiştir. Yalnızca İslâm'ı anlatmaya, İslâm'a çağırmaya devam etmiştir. Sürdüğü bu metot, sıkıntılara, eziyetlere, zahiri kayıplara vesile olmuş, lâkin O, hiçbir zaman küfür ile şirk ile uyuşma veya uzlaşmayı düşünmemiştir. Kendisinden önce gelen hiçbir peygamber böylesi bir uzlaşmacılık yoluna asla başvurmamıştır. Nefislerindeki pisliği, İslâm'ı kullanarak aklamaya çalışan, başka bir tarifle, pis arzularına

meşruiyet kazandırmak için İslam'ı, O'nun Rabbani metodunu, peygamberleri de kullanmaktan çekinmeyen hasta ruhlar hezeyanlarını kussalar da Allah'ın hâlis kulları az değildir. Onlar söz konusu hezeyanları hemen fark ediyor, tiksinti duyuyor ve şifası için dua ediyorlar.” [\[19\]](#)

“İslamî bir yapı ve tavır içinde olmak için başlangıç itibariyle ne yapacağımızı dört başlık altında netleştirebiliriz: İslamî kimliği temsil etme yeterliliğine ulaştıracak bir iç eğitim; duyarlı ve sorumluluk sahibi elemanların davaya kazanımı; İslamî çalışmalar arasında fikrî ve fiilî diyalogların yaygınlaştırılması; vahyî mesajı gündemleştirebilmek.” [\[20\]](#)

“Günümüzde bir topluluğun hedefe varma konusunda kullanacağı yöntem, (metod/fıkıh/usul) 15-16 yy.'da yaşamış Machiavelli'nin düşüncelerine dayanmaktadır. Ne yazık ki hâkim olan bu görüş Müslümanları da etkisi altına almıştır. Hem teoride hem de pratikte doğuracağı zararlar nedeniyle İslamî hareketin Machiavelli'nin düşüncelerinden uzak durması gerekmektedir. “Hakka giden her yol mubahtır” anlayışı, öncelikle teorik anlamda bir kırılmayı içermektedir. Amaç ve araç arasındaki bu kırılma, klasik Aristo düalizminden Hristiyanlığa, oradan da modern düşünceye geçmiştir. Kendisini vahdet temelinde ortaya koyan İslam, bu gibi düalist teorileri batıl kabul etmektedir. İslam için hakka giden yol yoktur, hakikatin kendisi bizzat bir yoldur.

Bu anlayış, pratik anlamda ise Müslümanların ahlâken çürümesine vesile olacak bir yol önermektedir. Kullandığımız yol sürekli bizi takiiye yapmaya, insanları kandırmaya iterek çıkarıcı karaktere büründürecek, bu artık zamanla bizim ahlâkımız hâline gelecektir. Hem hiçbir peygamber hedefe varma yolunda insanları aldatmamış, mesajını eğip bükmemiş, hedefini gizlememiştir. Bu örnekliliği baz alacak olursak, İslamî hareketin fıkıhı bunun dışında bir tavır ortaya koyamaz. Bir bütün olan hayatta herhangi bir alanda yapılan ahlâksızlık hayatımızın bütün alanlarına sirayet edecektir. Ve bu ahlâksızlık artık hareketin mensuplarına da yansiyacaktır. Bilinmesi gerekir ki an'a odaklı olarak yapılan çıkarıcılıklar, ahlâksızlıklar ilke odaklı bir tavır koyan İslam'ın kimliğinden fersah fersah uzaktır. İslamî hareket mensupları, bundan dolayı, sonuç odaklı veya çıkar odaklı metodolojilerden uzak durmalıdır. Gününü kurtarma amacıyla hareket eden şahısların kendileri için geliştirdikleri yöntemler kıyamet kopana kadar kalacak bir din için kullanılamaz. Yüce bir yolun kendisine benzeyen bir yolu vardır. Yöntem hedeften bağımsız değildir. Şehit Seyyid Kutub'dan özetle: “Yüce bir hedefe aşâğılık bir yöntem kullanılarak varılamaz.” [\[21\]](#)

İslami hareketin kimliği ve kırmızıçizgileri vardır, Hududullah'ı aşamaz, taviz veremez. Niyetin ve düşüncenin İslamî olması nasıl bir zorunluluk ise eylemin de İslamî olması gerekir. Kimliğimizden, ilkelerimizden ve duruşumuzdan zerre kadar taviz vermeden yol almanın ehemmiyeti mühimdir. Ki; hedeflenen nizamı halklara aktarabilmek veya zalimlere dayatabilmek için bu kimliği her daim açık seçik taşıyor olmamız gerekmektedir, bizim sahiplenmediğimiz ya

da arada sırada terk ettiğimiz şeyi nasıl aktarabiliriz? Din gününün sahibi olan Allah'ın bile böyle bir metodu, talebi, emri, vurgusu olmadığı hâlde bizlere ne oluyor da "davanın maslahatını" güderek ilkelerden taviz veriyor, yerine göre kimliğimizi saklıyoruz. Kendimizi kandırmayalım, geri adım atılan bu noktalardan elde edilmek istenen kazançlar kendisinin veya cemaatinin maslahatı icabıdır, başka da bir şey değil...

İmamsız yola çıkılmaz, ama kişiye endeksli değil de ilkelerle işletilen şuraya endeksli iş yapılmalıdır. İmamlık mefhumunun kötüye kullanımlarıyla soğuduğumuz bu anlayış, İslam'ın, Doğa'nın, Sünnetullah'ın olmazsa olmaz kaidelerindedir. Kötüye kullanımlarla yanlış sonuçlar alındı diye bu olguyu çöpe atmak söz konusu olamaz. Nebevî metottan çıkarımlar yaparak doğru işletip tecrübelerden dersler çıkartmalı, bu verileri suiistimal etmeyip onlara sahihçe hayatiyet kazandırılmalıdır. İslam literatüründe imam/halife/lider ahalinin hizmetkârıdır, padişahı değil. Bu anlayışa göre, hayır niyazla işletilecek bir imamlık elzemdir.

Meşveret merkezli (şuraya dayalı sistem) olmalı: İslamî hareket adına kişiler veya gruplar kendi statükosunu oluşturmamalı, şahıs merkezli olmamalıdır. Konuya vakıf olan her birey ciddiye alınmalıdır. Düşünce, insanları sürüklemelidir... İslami tekamül, şurayla hayat bulur, hayat verir. Müslümanlar kendi aralarında istişareyle kararlarını verir, hatta bazı konularda ehil olan gayri Müslimlerle de istişare edip hakikat ve adalet arayışında olur. İslam dünyası olarak vahdetten ve istişareden yoksun olduk olalı zelil durumdayız, olmaya da mahkumuz...

"İslamî mücadelenin ilk safhasında bulunanlar veya konumlarını kıtal öncesi bir merhaleyle açıklayanlar; fiilî direniş şartlarıyla veya kıtal zorunluluğu ile karşı karşıya kalan diğer İslamî çalışmaların eylemlerini eleştirmekten ziyade anlamaya ve haklılığı oranında sahiplenmeye çalışmalıdırlar. Müminlerin zulüm ve saldırılar karşısındaki dayanışma görevlerinin evrenselliği hiçbir zaman unutulmamalı ve Müslümanlar bunu hafife almayacak bir tutum içinde olmalıdırlar. Ayrıca mücadelenin önünü tıkayan bazı engellerin aşılması konusunda gerekli tedbirlik hâli zinde tutulmalıdır. Bu konuda yapılacak eleştiri, güç kullanımına değil, onun vahyî ilkelere aykırı kullanılmasına veya merhale gözetmeyen ölçsüzlüğüne yönelik olmalıdır." [\[22\]](#)

Afganistan, Çeçenistan misali tecrübelerin yanı sıra Mısır'da El tekfir vel Hicre veya Filintin'de İslamî Cihad, Hamas gibi hareketler yaşadıkları toplumlarda İslam nizamı kurmanın yanı sıra topraklarını emperyalistlere karşı koruma yolunda silâhlı mücadele içerisine girmişlerdi. Haricen, ağırlıklı olarak tekfirci/selefî akımın tekelinde kalan silâhlı mücadele metodu, bazı güzel örnekler haricinde kötüye kullanılmıştır. Bu metodun uygulanması gereken topraklarda, temiz Müslümanlar tarafından ele alınıp yürütülmesi gerekmektedir. Hali hazırda Türkiye özelinde pek uygulaması olmayan bu yöntemden ziyade, yaşadığımız tarihteki silah neyse, bu minvalde "besili atlar" yetiştirmemiz elzemdir. Medyaysa medya, teknolojiyse teknoloji, kalemse kalem,

fikirse fikir, örgütlülükse örgütlülük...

Parti siyasetiyle yürütülmeye çalışılan yöneme örnek olarak; Dünyada İhvanı Müslimin (Müslüman Kardeşler), ülkemizde Milli Görüş bu metodun en büyük temsilcisidir. Cezayir'de İslamî Selamet Cephesi, doksanlı yıllarda İslamcı bir söylemle seçimlere girdi ve seçimleri kazandı. Tunus'ta Raşid El Gannuşi önderliğindeki Nahda Hareketi demokratik zemindeki mücadelesine devam ediyor. Demokratik ritüeller çerçevesinde yürütülen bu yöntemin İslamî mücadele de yeri olmadığı ve zarar verdiği kanısındayız. Her şeyi boş verin; söz konusu yöntem, zaten sınırlı olan zamanımızı, kapasitemizi, eforumuzu, paramızı, insan gücümüzü bu alana kanalize edip tüketmiştir. Saydığım somut/soyut değerleri sosyal ve siyasal alana aktarıp bir yol alınsaydı, bugün belki tahayyül bile edemediğimiz müspet kazanımlar elde etmiş olabilirdik...

Şahsen, yaşadığımız dönemin şartlarına uygun olabilecek en ideal metot inkılapçı hareket anlayışıdır. Tağutî rejimleri mahkûm ederek, silâhlı mücadeleye de başvurmadan, bir anlamda halkları sivil itaatsizliğe çağırarak, zamanı geldiğinde toplumsal değişimi tabandan tavana dayatan bir inkılap hareketi yürütülmelidir. Tabî ki bu, başta halkın kahir ekseriyetinin böyle bir bilinç, ihtiyaç ve talebinin olduğu vakit; halkında katılımıyla gerçekleştirecek bir inkılapçıdır.

Gizli değil açık davet ve mücadele stratejisi güdülmelidir. İslamî metot konusuyla ilgili 20. yüzyıldan intikal eden çalışmalarda ise merhaleci mücadele aşaması işlenirken, genellikle istisnai bir durum olan "gizlilik" meselesi genelleştirilmiştir. Gündeme müdahale etmeyen, korunmacı, takva ve istikrar anlayışları da gizli mücadele anlayışından pek farklı yerde durmamaktadır. Tüm Rasullerin Kur'an'daki vahyî ölçülerle hayatın ve siyasî iktidarların zulumatına karşı verdikleri açık mücadele örnekliklerine rağmen, bu konuda gizlilik veya gündeme müdahil olmama hâli ya bazı zannî rivayetlerle veya Seyyid Kutub'un "sahife fıkhi" olarak ifade ettiği, Kur'an bütünlüğünden kopuk fikhî yorumlarla izah edilmektedir. 20. yüzyıldan nakledilen metodik yaklaşımlardaki en büyük zaafardan birisi ise Rasulullah'ın Kur'an'daki ilk vasfı olan "şahitlik/şehitlik" olgusuna el atılmamış olması ve bu kavramın Kur'an bütünlüğünde nasıl kullanıldığının işlenip yeterince örneklendirilmemesidir.

"İslamî mücadele, ancak onu taşıyabilecek güce sahip, yeterli bir yapı üzerinde yükselebilir. Böyle bir yapı tevhid ve adaletin şahitliğini üstlenen, adanmış ve yetişmiş insan unsurunun istişarî katılımlarıyla oluşur. İslamî şahsiyetler yapıyı oluşturur; yapı, süreç içinde İslamî şahsiyetleri yetiştirir ve olgunlaştırır. İslamî mücadeleyle alakalı sorumluluğumuz, Müslüman olduğumuzu bilinçli olarak idrak ettiğimiz anla başlar. Kur'an hayatı bölmez. İslamî mücadele, ne sadece teorik sorunlara hapsolmuş bir fikir kulübü faaliyetidir; ne de düşünsel üretime ve eğitime önem vermeyen, salt siyasal bir harekettir. İslamî mücadele, bünyesinde hem mektep

hem de hareket anlayışını barındırmalıdır. Hayat bir bütündür. Kendimizi yetiştirme ve cemaatimizi oluşturup geliştirme çabası, düşünsel ve teorik kazanımlara bağlı olduğu kadar, mücadele içinde ortaya konulacak bir eylemliliği de gerekli kılar.

Rasulullah'ın hareket yöntemini üç yıl gizli tebliğ aşamasına bağlayan rivayetlerden kalkarak, faaliyetlerinin başlangıç dönemini gizlilik esaslarına göre oluşturmaya çalışan çevreler, ilk inzal olan surelerdeki bütünlüğe gerekli dikkati göstermemektedirler. Bu rivayetler çerçevesinde tedbirlilik ile kimliğin gizlenmesi birbirine karıştırılmamalıdır. Bu açıdan bakıldığında tedbirlilik, kimliğin gizlenmesi değil; ilgisiz, hafif ve fayda sağlamayan kişi ve çevrelerin muhatap alınmaması olarak algılanmalıdır.” [23]

Kıyametin kopacağı bilirse de elde tutulan fidanın dikilmesinden vazgeçilmemesi eğitime sahip olan insanların yeterli arınma ve mücadele deneyimlerinden geçmeden kendilerini “mağara ashabi”na benzetmeleri doğru değildir. Müslümanlar ölürken bile yaşatmayı ve İslamî değerleri hayatın içinde geleceğe taşımayı bilmeliydi. Hepimiz edindiğimiz veri ve bilgiyi aktarmakla mükellefiz, harekete geçmek için kâmil olmayı beklemek hareket içerisinde bir yere tekabül etmemektedir. Veya Yunus örneğinde olduğu gibi; davadan kaçıp/soyutlanıp/kabuğuna çekilip, tabiri caizse, sessiz sakin bir meskene yerleşip huzurlu bir hayat sürmenin veya inzivaya çekilmenin nebevî metotta yeri yoktur. Buradan camianın küskünlerine sesleniyorum; küskün olmak, erdemli bir karakterin hasletidir aslında, yani içinde bulunduğu yapıdaki yanlışlıklara, bayağılıklara, ahlâksızlıklara bir tavır alıştır çoğu zaman, ama biz müminlerin böyle bir lüksü yoktur. 90'larda yapılan yanlışlıklardan kaynaklı veya son dönemdeki devletleşmenin peyda ettiği ahlâksızlıklardan, ilkesizliklerden, sığılıktan kaynaklı kabuğuna çekilen çok sayıda nitelikli ağabeylerimiz, kardeşlerimiz, bacılarımız, çocuklarımız var ve bunlar sessiz kaldıkça sahne cahil, çıkarıcı, ilkesiz tiplere kalıyor. Başta kendileri, sonra ahali bunları haklı, meşru, makul ve islami zannediyor.

Yaşadığımız ülkede, İslamîlik iddiasıyla ortaya çıkan çeşitli yapı ve oluşumlar, bu noktada büyük bir çelişki içindedirler. Geleneksel anlayış ve yapılanmaların olumsuz mirası ve egemen şirk sisteminin baskıcı ve saptırıcı politikalarının da etkisiyle, İslamîlik iddiasıyla ortaya çıkan pek çok çaba, temelde Allah'ın değil sistemin rızasını kazanma anlamına gelebilecek bir pratik kaygı taşımıştır. Mevcut şirk sistemine yaklaşım ve ilişkilerde, İslamî ölçüler ve ilkeler doğrultusunda İslamî bir kimlik geliştirmek yerine, genelde uzlaşmacı, sentezci ve giderek teslimiyetçi bir kimlik öne çıkartılmış ve halen de bu tavır sürdürülmektedir. [24]

“Unutulmamalıdır ki hiçbir başarı; bilgi, emek ve inanç faktörü hesaba katılmadan dış nedenlere bağlanamayacağı gibi; hiçbir mağlubiyet de sadece dış faktörlerle izah edilemez. Başarının sünnetini gösteren Rabbimiz, mağlubiyet ve çözümlenin de bir yasaya bağlı olduğunu

bildirmektedir.” [\[25\]](#)

“Kur’an’da metotla ilgili Mekkî ve Medenî ayetler farklı vurgu ve hükümler taşırlar. Muhatap güçler karşısında sabır (73/10), yumuşak söz söyleme (20/44), güzel öğüt ve güzel tartışma (16/125), sataşmalara aldırış etmeme (7/199), savunma ve dayanışma (42/39), hicret (16/41), kuvvet hazırlama (8/41), savaş izni (22/39), saldıranlara karşılık verme (2/190), fitne kalmayınca kadar savaş (8/39) gibi hükümler, Rasulullah’ın uygulamaları ile somutlaşan İslamî mücadele sürecinin merhalelerini yansıtmaktadır. Rasulullah’ın safha safha takip ettiği vahyî yol, tevhid ve adaleti ikame etme amacına, nasıl bir süreç takip edilerek gidileceğini göstermektedir. Oluşum, kitleleşme ve hükmetme safhaları, İslamî mücadele sürecinin üç temel aşamasıdır.

Bu açıdan Mekke’yi, Medine’de; Medine’yi, Mekke’de yaşamak durumundayız. Ancak Mekke süreçlerini yaşayamayan ve bağımsız kimliğini kazanamayanların Medine hedefine ulaşmaları mümkün değildir. Mekke; iman, arınma ve dayanışmanın doruk noktasıdır. Bu doruk noktasına ulaşılmadan, adanmış ve yaşarken şehitliği üstlenmiş bir oluşumu sürekli kılmak mümkün olamaz. İki yüz kişilik düşmana karşı yirmi kişinin yeterli gösterilmesi, bu iman intifadasının bir ifadesidir.

Kur’an müminlere sürekli olarak “biz bilincini” aşılır. İyiliği emredip kötülükten nehyetme eylemi, bireysel bir güçle halledilemeyeceği gibi, yığınların plansız-programsız bir araya gelmeleriyle de gerçekleştirilemez. “Biz” olma eylemi, öncelikle insanları uyaracak, hakkın ve adaletin şahidi olacak ve hakka yöneltip iletecek bir topluluğun varlığı ile gerçekleşebilir.” [\[26\]](#)

İslamî kimlikli bir hareket topluma karşı ölçülü olmak zorundadır. “Halk hareketi”, “halka dayanan hareket” gibi sloganları kendilerine şiar edinmiş ve buna uygun faaliyet gösteren hareketler, belki kitleleşme, geniş kitlelere ulaşma anlamında başarılı olabilirler; ama İslamî ilkelerden, İslamî doğrulardan tavizler pahasına ulaşılan başarıların İslamî bir değer taşımayacağı açıktır. Aslolan, kitlelerle bir noktada buluşmak, kitlelerin doğrularını doğru kabul edip yüceltmek değil, ilahi ölçüleri baz alarak kitleleri eğitmek, doğruları halka ulaştırmaktır. Asıl olan halka değil, Kur’an’a dayanmaktır, Kur’an’ı ölçü almaktır.

Elbette İslamî bir hareket, geniş kitleleri örgütleyebildiği, cihad ve şehadet bilinciyle harekete geçirebildiği oranda egemen şirk iktidarına karşı ciddi bir tehdit ve alternatif oluşturabilir. Bu yüzden küfre ve zulme karşı sürdürülen İslamî bir mücadelenin başarılı olabilmesi açısından kitleleşmenin belirleyici bir aşama ve ulaşılmaması gereken bir hedef olduğu açıktır. Bununla

birlikte, sahip olunan temel ölçülerden tavizler pahasına bir kitleleşme İslamî bir hareketin amacı olamaz.” [\[27\]](#)

“Sorunu, fikrî yetersizliğin giderilmesinde gören veya Kur’anî bilgiyi öncelediği için Kur’an çalışmalarına yönelen çabaların birçoğu ise, şahitlik ve fiilî mücadele görevini erteleyen veya siyasî tavırdan kopuk bir tutum içindedirler. Böyle olunca da egemen sistemin dayattığı fiilî durum ve cahil kültür karşısında boşlukta bırakılan mücadele sahasının, gittikçe uzlaşmacı ve teslimiyetçi tavır ve projelerle kirletilmesine ve hayatın bütün alanlarını bilfiil kuşatan cihad ruhundan uzaklaşılmasına fırsat verilmektedir. Bilgisiz bir eylemin ilkelerden çok, duygulara dayanan, yüzeysel bir kalkış olduğu doğrudur. Ancak diğer taraftan amelsiz bir bilginin de hamallık olduğunu ve amelsiz söylemlerin kınandığını Kur’an bilgisine sahip olanlar çok iyi bilmektedirler.

Sahih bilgiye dayanmayan eylem, körlükten kurtulamaz. Ancak Kur’anî bilgiyi düşünce düzeyinde tutan ve amelileştirmeyen tavır ise, İslamî yaşam açısından sahii bir inanç ve sahii bir tutum sayılamaz. Gerek zihni ve gerekse fiilî zulme, haksızlığa, şirke karşı çıkmanın ve hakkın şahitliğini gerçekleştirmenin bilgisini Kur’an’dan öğrenen kişiye düşen görev, artık hidayet rehberinden nasıl yararlanacağını metodolojik tartışmalarının içine kilitlenip oyalanmak değil; yakaladığı aydınlığın şahitliğini yapmaktır. Bu konuda dini anlama problemi ile uzmanlık gerektiren bazı detay konuların araştırılması birbirine karıştırılmamalıdır. Kur’an’ın gösterdiği aydınlığın yolu kolaylaştırılmış ve anlaşılır kılınmıştır. Ancak aydınlığa ulaşmak zahmetsiz değildir. Emeksiz kazanç, emeksiz mutluluk olmaz. Hakkı söylemekte olan kitap, yükleneyeğimiz şahitlik görevinin “güç yetiremeyeceğimiz” bir yük olmadığını da bildirmektedir.” [\[28\]](#)

“Tevhid inancı, kişileri ve toplumları ifsad eden yapı ve anlayışları kökten değiştirmeyi ve her türlü zulüm ve tuğyanı ortadan kaldırmayı amaçlar; sürekli olarak dönüştürme sorumluluğunu ve devrimci eylemliliğini gerekli kılar. Bu çaba yakın çevreyi gözetmek ve öncelemekle birlikte, bölgesel ve taktik hedeflerle sınırlandırılmaz. İslamî mücadele süreci, yeryüzünün bütününde ve hayatın her alanında inancın amelileştirilmesi sürecidir. Tevhid akidesi, düşünce sistemimizi belirlediği kadar, hayat tarzımızı, tebliğ ve mücadele yöntemimizi de belirler.” [\[29\]](#)

“Ancak Kur’an nassları ile yaşanan sorunlar arasında bağ kurmak ve mevcut durumumuzu yorumlamak, metodik bir zorunluluk olmakla birlikte, bu konuda ulaşılan tespitler mutlaklık ifade etmez. Bu çaba, ‘esas’ı pratiğe indirgemeye çalışan ‘içtiHADlar’la alakalı bir durumdur. Fakat amacın veya yöntemin tayininde, Kur’an nassları dışında temel bir belirleyici olamaz. Tevhid inancına sahip olanlar için bu konuda tercih hakkı yoktur.” (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 43) “İçinde yaşadığımız toplumu, bizi kuşatan sistemi ve Müslümanların

mevcut hâlini, gerçekçi olarak sorgulayan, Kur'an'daki naslar ile yaşadığımız gerçeklikler arasında ciddi ve çözümleyici irtibatlar kurabilen bir mücadele yöntemine şiddetle ihtiyacımız vardır.” [\[30\]](#)

“Mücadele yönteminin aydınlatılması için; içinde yaşanılan toplumun ve çevrenin analizi, egemen şirk sisteminin mantığının, planlarının ve iç çelişkilerinin tespiti, yapı ve birliktelik sorununun çözümü ve bölgesel şartların gerekli kıldığı mücadele merhalesinin belirlenmesi, emperyalizmin dayatmalarına karşı birçok bölgede yaygınlaştırılacak olan tepkinin koordinasyonu gibi sorunları gündemleştirmek gerekmektedir. Toplum dönüşürme eyleminin reel şartlar içinde kestirilebilir yakın ve orta vadeli planının ne olduğu belirlenmelidir. İslamî mücadeleyi üstlenme iddiasındaki yapılar, bu sorunları çözmekle mükelleftirler.

Hareket yöntemi, amaca götüreceği planlı, disiplinli, sürekliliği olan bir mücadeleyi gerektirir. Öncelikle amaç bağlamında “hayır-hasemat”ı gözeterek çabıyla, devrimci eylemi ayrıştırmamız gerekir. Hayır ve hasemat amaçlı çaba ve tavır, toplumu kuşatan ve tevhidi iktidar kılma amacı taşıyan sürekli bir eylemliliği değil; cami ve Kur'an kursu yapma, yurt ve okul açma, yoksul doyurma, sadece mevcut durumun nispi bir iyileşmesine katkıda bulunma gibi yüzeysel ve sınırlı çabaların ifadesidir. Devrimci eylem veya “ıslah” çabası ise, bozulmuş kökten değiştirmeyi, tevhidi ve adaleti ikame etmeyi amaçlayan, sürekli, kuşatıcı, bağlayıcı ve disiplinli bir mücadeleyi gerekli kılar. Eğer “hasen” tavrıyla oluşan iyi duygular kuşatılabilirse, ıslah çabalarına yardım sağlayan ve inkılab sürecine katkıda bulunan bir potansiyele dönüştürülebilir. Aksi hâlde İslamî duyarlılıklarla gerçekleştirilen hasen çabalar, İslam İnkılabı sürecine katılamazsa, potansiyel gücün dağılması açısından, düşmanın dahi hoş görebileceği bir imkân israfı oluşturur.” [\[31\]](#)

Ek olarak; Seyyid Kutub'un İslamî Hareket Metodu kitabının “İslamî Hareketin Adımları” başlığı altında irdelediği maddeleri burada aktaralım, ilgilenenler bu maddelerin ayrıntıları ve geniş bilgi için kitabı inceleyebilirler.

1. Doğuşun zorunluluğu: Bundan kastımız, özel niteliklere sahip İslamî bir cemaatin doğuşunun zorunlu olduğudur.

2. Doğuşun kaçınılmazlığı: Yani İslam açısından iç ve dış bir takım etken ve nedenler dolayısıyla böyle bir cemaatin ortaya çıkışının kaçınılmaz olduğu.

3. Yeni cemaatin nitelikleri:

4. Müslüman davetçinin yol azığı: Müslüman davetçiyi ortaya çıkaran etkenler.

5. Yıkma ve yapmanın araçları: Bununla cemaatin varlığından alınan hedefi gerçekleştirmek için gerekli yol ve araçları kastediyoruz.

6. İlk adım inanç sistemi: Biz, burada davanın temelini ve bunu gerçekleştirmeden önce başkasına geçmenin caiz olmayacağı davanın başlangıç noktasını açıkladık.

7. Yoldaki ihtimaller ve gerekleri: İşte bu konular, Rabbani hareket metodunun cevherini, özünü oluşturan konulardır.

Müminlerin, *“inanıyorsanız, üstün olan sizlersiniz”* ayetini unutmaları cahilî insan ürünü düzenler karşısında kendilerini küçük görmelerine neden olmuştur. Ruhlarda oluşan bu küçüklük kompleksi onların telaşa kapılarak İslam’a ters düşen metotlarla hareket etmelerine neden olmuştur. Onlar ne yazık ki, bu dinin hareket metodunu, çizgisini değiştirerek demokratik yöntemlerle mücadele verme yolunu seçmişlerdir. İslam var olan düzene alternatif düzen oluşturmak için gelmiş değildir. İslam, insanların sırf Allah’a boyun eğmesi ve sadece ondan gelen yasalara göre yaşantısını düzenlemesi esasına dayanır, İslam’ın geliş amacı sadece iktidar olmak değil, insanlar tarafından yaşanılan bir gerçeklik olmasıdır. İslamî hareketin başarısını Allah’ın rızası ile değil de kazandığı taraftar kitlesi ile ölçenler, Nuh (as) mücadelesini günümüzde ve aramızda verseydi hiç şüphe yok ki onun hareketini ve metodunu şiddetli bir şekilde eleştireceklerdi. [\[32\]](#)

Özellikleri/Vasıfları:

Her hususta, emin vasfının hakkını verir olunmalıdır. Peygamberimiz doğru sözlü olmakla emr

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

olunduğu gibi, kendisine inanalar da doğru sözlü olmakla yükümlü kılınyorlar. Tartıda dürüst olmaları, iftiradan uzak, fitne çıkarmayan, herkesin iyiliğini isteyen, herkesi hidayete (doğru yola) iletmeye çalışan insanlar olarak davranışlarında da birliktelik oluşmalıdır.

Sosyal bir harekettir; İçinde yaşadığı toplumu oluşturan halkın sosyal, ekonomik, kültürel, kişisel ihtiyaçlarını gözetip, onların anlayacağı dilden konuşmak elzendir. Politik zeminden ziyade sosyal zeminde örgütlenmeli ve varlığını bu alanda görünür kılarak halkla bütünleşmeli, bu kader birlikteliğiyle de inkılabı gerçekleştirmeye çalışmalıdır. Sosyal alanda varlık gösteremeyen bir hareketin gelişmesi, yayılması, hâkim olması namümkündür.

İslamî hareket mensubu stil sahibidir: bir İslamcının; toplum içinde şahsına münhasır, ayrıcalıklı bir yeri/duruşu/stili vardır. Giyinişinden ilişki biçimine, hareketlerinden diline sahip olduğu değerlerle bezenmiş, müminin özelliklerini de bünyesinde taşıyarak toplumda farklılığını perçinlemiş, parmakla gösterilen imrenilen bireylerden olmalıdır. Toplum içerisinde başta eminlik vasfıyla bilinen, kimliğini en güzel bir şekilde yansıtan, ahlâklı, kendisinden ve taşıdığı misyondan emin ve dik duruşlu, vakarlı bir birey olarak var olmasını bilmeli, bilmeli ki; davetine açık olan bireylere örneklik teşkil edebilsin.

İbadet şuuruyla hareket eder; sosyal ve kültürel meşguliyetlerini de, ekonomik etkileşimlerini de, siyasal mücadelesini de en temel namaz ibadeti gibi, ibadet bilinciyle yapar. Ne yaparsa Allah'ın rızasını kazanmak için yapar, nefsinin veya başka birisinin rızası için değil. Başkaca bir maslahatı veya amacı yoktur.

Hareket; belirlenen değil belirleyici olmalı, toplumsal alanda bizatihi kendisi gündem oluşturabilmelidir. İçinde sürüklendiğimiz çarkın en etkin aracı olan medyanın yönlendirmelerine aldanmaz, kendisine intikal eden yanlış verilerle düşüncelerini ve kararlarını biçimlendirmez. Kendi amaçları, ilkeleri, metotları, gündemleri doğrultusunda toplum içinde edilgen değil etken konumda olup, şekillendirici bir unsur olarak topluma umut/ufuk/alternatif olmalıdır.

İslamî hareket reaksiyoner değildir; kendi dili, söylemleri, öncelikleri vardır. Bağımsızdır/özgürdür/özgündür/etkendir, yani öyle olması gerekir. Maalesef kendisini bu hareket içinde addeden çoğu kişi ve kurum bu vasıfları haiz değil, böyle olunamaması hareketin değil kişi ve kurumların aciziyetindedir.

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

Tutarlılık; Adem'den ahir zamana kadar tutarlı olan, çelişki barındırmayan bir öğretinin neferleri de, taşıdığı değer gibi tutarlı olmak zorundadır. Temel manada ilkelerinde ve metodolojisinde tutarlılık arandığı gibi toplum içinde eminlik vasfına halel getirmemesi için gündelik en basit meselede dahi söylem ve eylemlerinde de çelişki barındırmamalıdır. Bir gün öyle bir gün böyle konuşan, sözünün arkasında durmayan, istikrarlı bir süreç işletemeyen her hareket başarısızlığa mahkumdur. Bu aslında İslami mücadeleden ziyade hedefine kilitlemiş her fikriyat için geçerlidir. Maslahat güderek kısa vadedeki kazanımlarına endeksli, tutarsız icraatlar aslında o kişiyi hedefinden uzaklaştırır, uzun vadede yarardan çok zarar verir ama insanoğlu işte, hemen sonuç alma eğilimiyle bezenmiş ve bu dürtüsünden dolayı sınavları hep kaybetmekte...

Allah için öfkelenir, Allah için sever... Şahsı veya başkaca dünyevi aidiyetleri için değil, Allah için dost ve düşman edinir. *“Onlar; kâfirlere karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlidirler.”* (48/29) Bu şiarı hayatlarımıza hakim kılabilirsek, nefsimizi frenlemiş ve vahdeti sağlama noktasında en büyük engeli aşmışız demektir.

Ahlâklı olmak vazgeçilmez özelliğidir. Ahlâk üzerine bir yapı kurar. Kur'an neyin iyi/doğru, neyin kötü/yanlış olduğunu belirlemiştir, Mümin bu ölçülere uymalıdır. Tabidir ki bu husus, müminin Kur'an tarafından yasaklanmış yollara meyletmesini de engellemektedir. Bütün cahilî özelliklerden ve gayri ahlâkî hasletlerden sıyrılmış, sıyrılamamış olsa da en azından bunların farkında olup onlardan kurtulma evresinde olan bireylerden oluşmalıdır. Topluma örneklik teşkil edecek bir hareketin müntesiblerinde ahlâkî zafiyetler ve üzerine sıçramış/görünür kirlilikler olmaması gerekir.

“Onların alameti, simalarındaki secde izidir.” (Fetih, 48/29) Müslümanların, bilhassa İslam tefekkürünün taşıyıcılarının toplum içerisindeki alamet-i farikası namazlarıdır. Bir şehrin kimliğini yansıtan en bariz unsur camiler ise, bireyin kimliğini yansıtan en bariz görünürlüğü de namazıdır. Maalesef son dönemlerde namazında zafiyet gösteren gençlerin sayısı artmıştır ve artmaya devam etmektedir. Bu vahim durumun önüne geçici söylem ve hamleler yapılmaz ise, değil ilahi kelimetullahı hakim kılmak, helâki hak eden bir nesil peyda oluşacaktır.

Emribil maruf neyhi anil münker mihenk taşıdır. Bir zulüm gördüğü vakit, onu ya diliyle ya eliyle giderme eğilimi güder. Kalbiyle buğz etmek asgari Müslüman tanımı için geçerlidir, İslamî hareket mensubu birey için geçerli değildir. Bu hareketin müntesibi; zalime zulmünü haykırmakla, haksızlıklara feryat etmekle, hakkı haykırmakla mükelleftir.

Sokak eylemliliği vazgeçilemez hasletidir. İslam inkılabı, son kertede sokakta nihayete

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

kavuşacaktır. Kıyam kültürünü/sokak kültürünü ayakta tutmak gerekmektedir. Bazı dönem ve gündemler içinde anlamsızlaşsa da sırf bu kültürü ayakta ve hatırdaki tutmak için az da olsa süreklilik arz eden sokakta görünür bir hareketlilik içinde olmak elzemdir.

Eleştirel mantık mücadeledeki sigortasıdır, bilhassa hareket içinde sağlam bir muhalefet yapısı işler. Yapı içindeki denetim mekanizmasını sürekli işlevsel kılmak gerekmektedir. Aynı zamanda bulunduğu toplum ve sistem içindeki yanlışlıkları tespit etmek için eleştirel bir bakış açısıyla çevresini gözlemleyip çözümlene eğilimi gütmelidir.

Allah'a teslim olmak öyle sıradan bir şey değildir. İçi dolu insana heyecan veren bir şeydir. Tüm zalimlerin karşısında zulme "hayır" demektir. Bu karşıt duruş, ancak kul olmaya razı olduğunuz şeye hiçbir şeyden şüphe duymadan, tüm benliğinizle teslim olmaktan geçer. Bu insana yorgunluk vermez. "Denedik olmuyor kardeşim, boşuna uğraşmayın" dedirtmez. İslamî mücadele, aslında insan olarak kalabilme mücadelesidir. İslamî mücadele Allah'a teslimiyet mücadelesidir. Benim O yüce Rabbe teslimiyetimi engelleyecek her şeye karşı dirençle verdiğim mücadeledir. Bu mücadele, cebime girecek üç-beş kuruştan, edineceğim makamdan, göreceğim iltifattan daha yüce bir merhalelidir. Benim bu mücadelenin içinde sağlam kalabilmem için Allah ile olan irtibatımın da güçlü olması gerekmektedir. Aradan araçları kaldırarak, Allah'ın vahyi ile olan birlikteliğimi artırmamla alakalı bir şeydir. Çünkü bu mücadelenin sabitesi odur. O'nu merkeze taşıyarak, O'nu yaşantımın vazgeçilmezi kılarak dünyayı dolaşabilir, dünyayı okuyabilirim, ama her şey O'na dönük olmalıdır. [\[33\]](#)

İçinde bulunduğu sisteme rağmen hareket eder. Kendi ilke, hedef ve metodu olduğu için kimseye gebe ve mecbur değildir. İslamî hareketin "İslamî" olması noktasında, düzene karşı olmak, düzene rağmen var olmak somut bir özellik olarak önümüzde duruyor.

Değiştirme/dönüştürme iradesinin somut bir yansıması da hareketin 'inkılapçılık' özelliğinde görülmektedir. İslamî hareket, *"fitne ortadan kalkıncaya ve din bütünüyle Allah'ın oluncaya kadar"* mücadele etme göreviyle yükümlüdür ve bu görev, İslamî oluşumların dönüştürücü yönünü tayin etmektedir. Ancak İslamî hareket, daima ve her durumda "kökten dönüşümü" talep etmez. İslamî yönetimlerin özde olmayan hatalarının düzeltilmesi noktasında İslamî hareket "ıslah edici"dir. Bozulmanın özde olduğu durumlarda da bu hareket "kökten değişimi" (inkılap) talep eder.

İslamî harekete mensup bireyin temel özelliklerinden biri de tavizsizliktir. Taviz, harekete olan inancı-güveni sarsacağı için, doğrular üzerinde sebat etmek de İslamî hareket sürecinde büyük

önem taşır. Doğru bir bütündür, parçalanamaz. Bu noktada kırmızı çizgilerden verilecek en küçük taviz dahi, doğrunun bütününden vazgeçme anlamına geleceği için, hareket açısından önemli etkiler doğurur. Kur'an, müşrikler tarafından Peygamber'e (as) gelen "biraz senin dininden biraz bizim dinimizden" teklifini kesin bir dille reddederek, tavizsizliğin bir İslamî mücadelede ne kadar önemli olduğunu açıkça ifade etmiştir.

Tevhidin gerektirdiği bir diğer nokta da evrenseldir. Her İslamî hareketin önceliğinin kendi yaşamış olduğu coğrafya olduğu herkesin malumudur. Bu yerel coğrafyanın yanında İslamî hareket; diğer coğrafyalardaki İslamî mücadeleleri takip edebilmeli, ümmet sorumluluğundan dolayı onları gerektiğinde etkilemeli, gerektiğinde onlardan etkilenmelidir. Bir oluşumun, İslamîlik özelliğini taşıması için parçacı, mezhepçi ve bölgesel olmaması gerekir. Tevhid, adı üstünde, "birliği" ister. Bu birlik, Kur'an'ın evrensel değerleri çerçevesinde bir araya gelen, kökeni, ırkı vs. ne olursa olsun her "inanmış kişi"yi (mümini) kapsar. Ümmetin her bir şahsiyeti bu hareketin içinde yer bulmalı, etnik, kavmi, cinsiyet, mezhepsel ve meşrepsel takıntılardan beri olunmalı. Bu bağlamda, toprak, bölge, soy, kavim, dil gibi unsurların belirleyicilik/üstünlük özellikleri yoktur. Bu birliğin belirleyeni vahiydir. Kişilerin görüşlerinin değeri, bu temel unsura yakınlıkları oranındadır.

İslamî bir çabanın İslamî bir hareket olarak nitelenebilmesi için ilk ve vazgeçilmez şart, örgütlülüktür. Örgütlülük (organize olmak), ilkeler ve o ilkelerden kaynaklanan bir program çerçevesinde ve belirli bir disiplin içinde faaliyet gösteren yapıların temel özelliğidir. Burada düşünsel ve pratik anlamda bir disiplin vardır. Lider ve ona bağlı kadrolar, belirli ilkeleri gerçekleştirebilmek için koordineli (eşgüdümlü) bir çalışma içine girerler ve böylece bireylerin tek tek sahip oldukları gücün üstünde, bambaşka ve farklı bir güç oluştururlar. Zaten örgütlerin amacı da belirlenen hedefe, güçlerin birleştirilmesi suretiyle ulaşılmasıdır. Bu nedenle örgütler, bir lider ve onunla uyumlu çalışan ekiplerden oluşur. En geniş şekliyle devletler, en asgari ölçeğiyle de aile birer örgüttür. Her ikisinde de bir amaç ve belirli bir disiplin/düzen vardır ve hedeflenen amaca, ancak koordineli bir çalışma ile ulaşılabilir. Müminler, bir "hareket" olma niteliğine ancak ve ancak, keyfiyet (bilgi) ve kemiyet (ekip/ cemaat) olarak belirli bir güce ulaştıklarında hak kazanabilirler.

Hareket olmanın bir diğer şartı da açıklıktır. Düşünsel gelişimini tamamlamış, kitleye açılma noktasına gelmiş bir oluşum, mesajını gizlememeli, aksine en açık bir şekilde toplum önüne çıkmalıdır, özetle davet gizlenmemelidir. Bir oluşum, hedefleri, programı, bağlılarının kimliği, metodu ve pratiğiyle açık olmalıdır. İçine kapanık eğitim süreçleri veya gizli çalışma yöntemleri, asli değil istisnaidir ve belirli bir zaman dilimi için geçerlidir. Bir İslamî oluşum hareket olma noktasına gelmişse, mutlaka açık davet stratejisini seçmelidir. Gizlilik, hareketin her aşamasında, ancak çok özel bazı alanlar için söz konusu olabilir. Davetin niteliği ile ilgili konularda kesinlikle açıklık şarttır.

“Öncelikle İslamî kimliğini berraklaştırmış ve tevhidî şahitliği üstlenmiş bir kişiliğe sahip olunmalıdır. Yine aynı bilinç ve eylem tutarlılığına sahip olan bir Kur’an toplumu hâline nasıl gelebileceğimizi planlamamız gerekmektedir. Böyle bir Kur’an nüvesi; filizi yeşermiş, güçlenmiş, sonrada gövdesi üzerinde doğrulup boy atmış, ama hep toprakla bağlantısı devam eden ‘Ekin’ meselinde olduğu gibi; sosyal realitenin içinde ve sürekliliği olan çabalarla oluşacaktır. Sağlıklı ekinin sağlıklı tohumdan çıkacağı gibi, sağlıklı bir sosyal oluşumun varlığı da doğru düşünce ve doğru yönetime dayanan İslamî mücadele ile var olacaktır.” [34] Şu hâlde bir hareket, ancak bu ve benzeri temel özellikleri bünyesinde taşıması halinde, “İslamî” nitelemesini hak edebilir.

İslamî hareketin handikap ve hataları:

Elbette ki bir İslamî hareketin de hataları ve eksikleri olacaktır; ancak bunlar tali hususlarda söz konusu olabilir. Nitekim İslamî hareketin bütün üyelerinin, takvanın zirvesinde olması beklenemez ya da İslamî hareketin lideri ve üyelerinin zaman zaman hata yapmaları da mümkündür. Ancak bunlar telafi edilebilir cinsten olmalıdır, asli hususlarda daimi hatalar yapmak harekete telafisi zor yaralar açar.

Dava bilinci olmayan bireylerle hareket etmemek ehemmiyet arz etmektedir. Dava dâhilinde koşuşturur gözükken çoğu kişinin farklı öncülleri olduğu tecrübeyle sabittir, çünkü sıkıntılı bir evrede o öncülleri koruma refleksiyle geri adım atıp, davayı ve yoldaşlarını yarı yolda bırakıp mücadeleyi akamete uğratmaktadırlar. İslamî hareket; sorumluluk sahibi, bedel ödemeyi göze alan bireylerle hayat bulup hayat verecektir. Bedel ödemeyi göze alacak kişi sayısı maalesef çok az. “Sizden öncekilerin başına gelen sizin başınıza gelmeden cennete girebileceğinizi mi zannediyorsunuz” ayetine muhatap olan bir mücadelenin neferleri olarak değil öldürülmek, işkence görmek, yurtlarından çıkarılmak veya malını mülkünü kaybetmek, en basitinden iki günlük nezaret olasılığından (olmasından değil) bile korkup, (fiilini değil) sözünü bile esirgeme eğilimi hâkim durumdadır. Baştan söyleyelim; bu anlayış ve mantıktan hiçbir yol olmaz.

“Kimlerle yola çıktığımızı bize gösteren ve doğru işaret taşları bulmamız gerektiğini bize vazedenden bir durumdur yaşanılanlar. Gerekli bilgi ve altyapıyı kuşanmadan bir bina inşa etmeye kalkmanın ham hayal olduğu, bırakın bir binayı kümes bile yapamayacak bir birikime sahip

insanlarla neleri yok edebildiğimizi bize gösteren sosyal vakıalardır yaşadıklarımız. Onun içindir ki bu vakıalardan gerekli dersleri çıkararak daha bir kuşanmış hâlde, yeniden ama daha gür ve her zamankinden daha dimdik durarak yola devam etmek gerekmektedir.” [\[35\]](#)

Çağımızın bir numaralı hastalığı olarak “bireysellik” karşımızda yıkılması zor bir duvar misali durmaktadır. Liberal düşünce yapısı günümüz dünyasının en etkin ideolojisi konumundadır ve ekonomiden kültüre, siyasetten aile ilişkilerine, düşünce yapılarından zihinsel inşaya kadar büyüğünden en ufak noktaya bile etki edebilmektedir. Liberalizmin mihenk taşı olan ferdiyetçilik ise değil seküler tiplmelerin, Müslümanlar arasında kendisini bilinçli addeden müminleri bile etkilemiş, şekillendirmiş durumdadır. İslamî mücadele içinde olanlar bile bireyselleşme girdabında debelenmektedirler. Üstüne üstlük bir de farklı ve özgür olma modasıyla hareket edip söylem geliştiren bir nesil yetişmekte, içinde bulunduğu girdabı fark bile edememektedir.

Son süreçte devlete entegre olmayıp, muhalif kimliğini koruyarak hak ve adalet arayışında olmaya gayret eden kesimin handikaplarından en barizi; çağın dili ve kavramlarıyla düşünerek, çağın yöntem ve araçlarını kullanmaya meyletmeleridir. Geçmişte İslami argümanlarla yola çıkanların başarısızlıkları, savrulmaları, kirlenmeleri yeni neslin; bu argümanlardan uzaklaşmasına vesile oldu sanırım... Bu unsurun yanı sıra sorunlarımızı çözmeye bize dayatılan yöntemlere mahkum hissediyoruz sanki, yada başkaca nedenlerle kullanmamız gereken dil ve yöntemlerden uzak durma eğilimi hakim her birimizde...

Günümüz gençlerindeki hümanist yanılğı, düşünme biçimlerimizi çok derinden yaralamaktadır. Sosyolojik tasniflemede “yeni toplumsal hareketler” olarak tanımlanan formda hareket eder durumdayız. Özgür, bireysel, sanal, parçacı, esnek, çoğulcu, sorumsuz, örgütsüz, çevreci, insan ve hayvan hakları düzlemi yanı sıra kadın hakları savunuculuğu üzerinden, LGBT örneğinde olduğu gibi insancılığı merkezine almış bir düşünme biçimiyle söylem geliştiren, her hususu salt emek odaklı okuyup sınıf mücadelesi düzlemine çekip çıkarımda bulunarak söylem ve fiillerini şekillendirme eğilimi hâkim durumdadır. Düştüğümüz “Hümanist yanılğı”dan kastımızı bir miktar daha açmak gerekir sanırım. Yahudi-Hristiyan geleneğindeki “Tanrı”nın, burjuva manada dönüşüme uğratılmış bir hali. İnsan hakları beyannamesi türünden metinlerde bu “insan” mülk sahibi olarak tanımlanıyor ve mülke tabi kılınıyor. Tamlığını, bütünlüğünü, “evvel ve ahir oluşunu” mülk meselesiyle ilişkilendiriyor. Dolayısıyla bu insan, mülksüz ve elindeki mülkün kıymetini bilmeyen varlıkların mekânını doğal olarak gasp edebiliyor, bunu kendisine bir hak olarak görüyor. Hümanist sapma, mülkün Allah’a ait oluşunu unutmaya biçimi. Buradan siyaset, özünde Batı’daki insan ve mülk tasavvuruna göre şekilleniyor. Mülke sahip kılınan Müslüman, bu insana ve mülk sahiplerine ortak olabileceğini düşünüyor, dolayısıyla şirke karşı mücahid olmanın imkânı ortadan kalkıyor. Mülke şerik olmak isteyen, şirke ortak oluyor. Zaten yeni toplumsal hareketler, mülke ortak edilen üst orta sınıfın doğal bir tepkisi olarak ortaya çıkıyor. Siyaset diye gördüğümüz, mülkün dili aslında.

Küresel çapta kapitalizm ve emperyalizmle, yerel çapta devlet ve iktidar odaklarıyla mücadele zeminlerini, (insan ve toplum fıtratına uygun olan İslami öğretilerle değil de) bu argümanlarla bezeyip harekete geçen bir düşünme biçimi şekillendirir olmuş durumdadır zihinlerimizi. Bu düşünme biçimi, yöntem ve dilin; İslamî mücadelede yerinin olup olmadığını dikkatinize ve ilginize sunuyoruz.

“İslamî mücadele, teknolojinin hızla geliştiği ve insanın çok rahat kontrol edilebildiği bir dünyada yöntemini tekrar gözden geçirmelidir. Cemaatleşme duygusunun yerini giderek bireyselliğe bıraktığı ve insanların yalnızlık köşelerine çekildiği, birkaç kişilik dünyalarının içine kimseleri dâhil etmek istemedikleri bir dünyada İslam’ı sürekli yaşanır kılmak için yeni yöntemler bulunmak zorundadır. İslam’ı yalnızca politik bir mücadele olarak görmeyen, aynı zamanda “tek hedef devlet kurmaktır” diye kendini şartlandırmayan bir bakışla, yalnızca tevhidin yaşanabileceği alanlar açmak için koşturan bir zihniyete ihtiyaç vardır. İslam siyasî otoriteye talip olur ama bunu yaparken kendi doğrularından ödün vermeden yapar. İşte bu mücadele ancak bu doğruları layıkıyla anlayabilecek bilgi birikimine sahip olan, şahitliği idrak etmiş bir topluluk oluşturarak verilebilir. Bireysellikten uzak, bir topluluk olmayı hedefleyen ve ilkelerini vahiyden alan bir topluluk amaçlanmalıdır.” [\[36\]](#)

“Her Müslüman İslam ümmetinin bir parçasıdır. Parça-bütün ilişkisi, iç bünyeyle dayanışmayı, dış tehditlere karşı ise mukavemeti gerekli kılar. Ancak İslam ümmetinin ortak bilinci, tarihî süreç içinde yitirilen tevhidî değerlerle birlikte çözülmüştür. Saltanatçı rejimlerden sonraki sömürgeleşme döneminde ise, Batı emperyalizmi, İslam ümmetinin şekilsel varlığını da parçalamış, tek bir ümmet yapısını birçok toplum yapılarına bölmüştür. İslamî yığınlar, İslam coğrafyasındaki işbirlikçi devletler ve yapay ulusal sınırlarla belirlenen yeni uluslara ve toplumlara ayrılmıştır. Sınır, vatandaşlık ve pasaport engellerinin daha da ötesinde, oluşturulan ulusal kimlikler, Müslümanların birbirleriyle doğrudan temaslarını engelleyen modern bir sorun olarak İslamî mücadele sürecinin önüne dikilmiştir.” [\[37\]](#)

Devlet ve iktidarla mesafemizi belirleyememek; “Osmanlı toplumunda ortaya çıkan son dönem İslamî muhalefet, en azından başlangıçtaki şekliyle, Osmanlı aydınlarının ortak endişesi olan ‘devletin elden gittiği’ korkusunu paylaşmaktaydı. Dolayısıyla bu hareketin de hedefi, ‘devleti kurtarmak’, çöküşü durdurmak ve geleneksel sistemi yeniden kurmak olmuştur.” Osmanlı’nın bunalım ortamında filizlenen İslamî hareket, başlangıçta işte böyle bir paradoksla karşı karşıya kalmıştı. Bu durumda, biraz da sürükleyici kadrolarının sosyal ve fikrî yapılarına uygun olarak, Osmanlı aydınlarının tipik ıslahatçı tavrını benimsemişti. Bu seçim, Türkiye İslamî hareketi için bir türlü kendini kurtaramadığı bir handikap olmuştur. Bu handikap, kendini ‘devlet’ten, sistemden ve sistemin dini ideolojisinden (bugün Diyanet İslam’ından) farklılaştıramaması olarak ortaya çıkmaktadır. Köklü bir handikap olduğu sonraları daha iyi anlaşılacak olan bu

'otoritenin ideolojisinden farklılaşamama' tavrının başlangıçta anlaşılabilir bir sebebi vardır. Bu sebep, sistemin, otoritenin İslamî olduğu, dolayısıyla otoriteye karşı çıkmanın bir gerekçesinin bulunmaması idi. Ancak başlangıçtaki bu özdeşleşme tavrı, daha sonrasında karşı çıkmanın (muhalefetin) ideolojik ve toplumsal temelini de tamamen ortadan kaldırmıştı.

Otorite ile her zaman uyuşma içinde olmanın ya da çatışmadan kaçınmanın ideolojik haklılaştırılması, aslında düşünce olarak çok daha gerilere dayanır, imparatorlar ve sultanlar dönemi fukahası, fitne (anarşi) korkusundan dolayı otoriteyi (nasıl ve ne şekilde olursa olsun) her zaman bağrına basmış ve bu tavrını destekleyen çok sayıda fıkhi gerekçe bulabilmiştir. Osmanlı'nın çöküş yıllarında gelişen İslamî hareket de bu geleneksel "meşrulaştırma" mantığının izlerini üzerinde taşımaktaydı.

İşte karşı olunması gereken otorite ile köklü bir kopuşu gerçekleştiremeyen İslamî hareket, temel tezlerinde de karşı çıktığı ideolojik sistemin felsefesi ile tam bir kopuşu sağlayamamıştı. Osmanlı toplumunun iç dinamiklerindeki sarsıntılardan çok, güçlenen Batı karşısında düşülen siyasî ve askerî çaresizliği hareket noktası olarak alan, başka bir deyişle, özeleştiriyi yerine her türlü bozulmayı Batı'ya yükleyen bir anlayıştan yola çıkan bir fikrî oluşumun, düşman olduğu Batı'nın kurumsal yapısına, felsefî temellerine ve İslam ile ilgili değerlendirmelerine de karşı çıkması gerektiği hâlde İslamî hareketin bu açıdan da (Batı felsefesi ile fikrî yakınlık, yahut ondan etkilenme üzerinden) bazı zaaflar taşıdığı söylenebilir.

John O. Voll, 19. yüzyıl İslamî hareketinin fikrî tezlerinin iki ana özelliğinin dinamik bir muhafazakârlık [creative preservation] ile aktif bir adaptasyonculuk [active adaptation] olduğunu söyler. Bu ilginç tespit, yukarıda değindiğimiz iki özelliğin, yani içerdeki kültürel yapı (resmî İslam veya halk İslam'ı) ile dışarıdaki kültürel ve felsefî yapıdan (Batı rasyonalizmi) tam bir kopuşu gerçekleştirememenin bir başka terminoloji ile ifadesidir." [\[38\]](#)

Bu bakiyenin inşa ettiği mantık ise devlete hâkim olup devleti kurtarmaya yönelik bir bilinçaltı inşa etti. Bir kere İslamî hareketin; tanım gereği, köktenci bir muhalefet hareketi olması, onun sisteme ve sistemin en örgütlü sembolü ve en güçlü motoru durumundaki siyasî otoriteye "karşı" olmasını gerektirir. Yani siyasî, sosyal ve fikrî bir ıslahat hareketi olarak toplumu köklü bir dönüşüme uğratmayı amaçlayan bir muhalefet hareketi olmalıdır.

Başka bir mesele ise; günümüzde farklı boyutlarda görülen, 90'larda büyüklerimizin yaptığı gibi ailelerimiz ve toplumla aramıza mesafe koyma hatalarına düşmemizdir. Günümüzde tekfircilik; küçük görme/ötekileştirme/ayırıştırma süreçlerini işleterek, eskilerdeki gibi doğrudan olmasa da

dolaylı olarak halen işletilmektedir. Toplumla, ailemizle, dostlarımızla ilişkilerimizi İslam ahlâkıyla bezeyip örmeliyiz. Yoksa başarısızlığa mahkûm oluruz.

Müntesipleri yıllardır İslamî hareketi salt ideoloji boyutuyla işlettiler. Bu yanıştan dönölüp hayatın, düşünce dünyasının, insanoğlunun ihtiyaçlarını bütünüyle ele alıp bu perspektifle söylem ve fiilde bulunulmalıdır. İslam; bütüncül bir öğretimdir, eleştirdiğimiz gibi salt tasavvufî bir anlayışa veya sadece eğitim faaliyetlerine hapsedilemeyeceği, gibi salt siyasal mücadele olarak da algılanıp yaşanamaz.

Problemlerden biri de hareketteki kesimlerin mücadelenin farklı unsurlarına odaklanmayı seçmelerinden kaynaklanan fikrî anlaşmazlıkları ve uyumsuzluklarıdır. Alan farklılıkları normaldir, hatta olmalıdır; yanlış olan, bu farklılıkların ayrışma sebebi olmasıdır. Farklı alanları ortak kümelerde harmanlayıp ortaklaşmayı başarmalıyız. Ki; iletişim içinde güç birlikteliği oluşturup yumruğumuzu masaya daha etkin ve sert vurabilelim.

Ayrıca modern psikolojik hastalıklar, handikaplar, bunalımlar içinde çokça birey heder olmuş, kaybolup gitmiştir. Bu tür bireylerin çevresi, sıkıntılı günlerde ümmet olmanın gereği olarak kardeşinin yanında olmayı ihmal ederek, onların yok oluşlarını hızlandırmıştır. Ama birincil sorumlu yine kişinin kendisidir, mümin hiçbir şekilde ye'se düşmeyip, umutsuzluğa kapılmamalıdır. Tabiri caizse, Müslüman bunalıma girmez, girse de çok kısa sürede bu halet-i ruhiyeden çıkmasını bilir. Çünkü sıkıntılı anlarında, dara girdiğinde, yalnız kaldığında Rabbinin sığınıp girdiği girdaptan çıkmasını bilir.

Ehem mühim silsilesine dayalı mantığı sağlıklı bir şekilde işletemedik. Metodolojimizdeki sıralamayı karıştırdık. Misal; daha sabah namazına düzenli kalkamayan, vakit namazlarını düzenli kılamayan, ahlâkî zafiyetleri olan bir genç cihada gitmeyi düşünüyor, devlet kurmayı düşünüyor ve ona göre hareket ediyor. Büyüklerimiz de bunu teşvik ediyor, etti, yönlendirdi. Bu en barizi, daha çokça örnek verilebilir bu hususla ilgili... Müminler önce kendi nefislerini dönüştürüp İslamlaştırmalı, sonra ailesini, yakın çevresini, toplumu değiştirme çabası içine girmelidirler. Bu aşamaların sağlıklı işletilemediği bir vasatta yapılacak fiillerin bir anlamı yoktur. Dava bilinci kazanmadan, eğitimini tamamlamadan, söz birliğini sağlamadan, usul erkân bilmeden bir heves çıkılan yolda kişi davaya yarardan çok zarar verecektir.

Başarısız olunmasının en başat nedeni ise; müntesiplerin gayri ahlâkî, gayri adil, gayri İslamî söylem ve hareketlerde bulunarak mücadelelerini kirlenmeleridir. Bu şekilde, vaat ettiği gibi Allah'ın yardımının kesilmesine neden olmakta, haricen toplum nezdinde emin vasfının

kirlenmesine ve halkın mücadeleye itibar etmemesine neden olmaktadır.

Dua'dan yoksunuz; O'na sığınarak, O'nun yolunda O'ndan yardım dilemekten geri kalıyoruz. De ki: *"Sizin duanız olmasaydı Rabbim size değer verir miydi?"*(25/77) ayetine muhatap müminler olarak kendi somut imkan ve yapabilirliklerimiz yanında Rabbimize dua etmeli, ona sığınmalıyız...

Usulsüzlükler; özellikle geç nesillerin usulsüz, üslupsuz, adapsız söz ve hareketleri ikili ilişkilere de mücadelenin seyrine de gözle görülmeyen derin yaralar açmıştır, açmaktadır. Bir mecliste nasıl oturup kalkılacağını bilmeyen, tartışma üslubundan bihaber, verdiği sözün arkasında durmayan, durmak bir yana o söze ehemmiyet vermeyen, başta büyüklerine/yol arkadaşlarına/topluma karşı saygısız, salt egosuna saygı duyan/duyulmasını bekleyen tiplerle yol alınamaz. Bu hasletler, menfi anlamda farkında olmadığımız ve çoğumuzda olan durumlardır.

Yeni neslin, 90'ları acımasız ve hadsiz bir şekilde eleştirileri ayrıca değerlendirilmesi gerek bir vakıadır. O dönemler bizim için sadece bir tecrübedir, bizlere düşen, bu tecrübelerin sunduğu olumlu olumsuz verilerden yararlanmaktır. Hiçbir şey üretmeden, sadece onları eleştirerek bir fayda elde edilemez. 1980-90'ların tecrübelerini irdeleyip yanlışlıkları (tekrar düşmemek için) tespit edip, doğruları alıp günümüz şartlarına uyarlayıp yeni bir nefes getirmek gerekir. Hayat içerisinde her nesil an'ını yaşar ve onunla mesuldür, "biz ne yapıyoruz ve ne yapmamız gerekir?" sorusuyla meşgul olmamız gerekir. Eskilere, halka, düşmana, ona, buna atıp tutup bir yere varılamaz. Eskiler kendi şartları içinde sınavını verdi, yapacaklarını yaptı ve diyebiliriz ki, hatalarından hariç şartları dâhilinde bizlerden çok daha fazla ilkesel hareket edip değer ürettiler. Tabii daha sonra ilkelerini yerle yeksan edip davaya ihanet ettiler, ama onların daha sonra sözlerinden dönmeleri, o sözleri ve dönemi içinde yapılanları olumsuzlamaz. Ne yazık ki bugün eskilere diyebileceğimiz şudur: onlar "fareyi gören kedi" metaforunda olduğu gibi, iktidarı görene kadar İslamcıymış. İktidar, ihale, para, mevki, gücü görene kadarmış idealleri... Tabii bu husus günümüz gençleri için de geçerlidir, eskileri mahkûm edip kendimizi temize çıkartma eğilimine girmek ahmaklık olup, başarı olasılığını daha baştan ortadan kaldırır.

İslamî hareketlerin bir temelden başlaması gerekmektedir, İslam akidesinin anlamı kafalarda ve gönüllerde yeniden diriltilmeli, bu sağlıklı davet ve kavramları kabul edecek olanlar İslam terbiyesiyle eğitilmeli, mevcut siyasî oyunlarla vakit kaybedilmemeliydi. Toplamda hakikatiyle bildiği ve bu yüzden tatbik edilmesini istediği hakikat nizamına talip olacak güvenilir bir temel oluşturmadan, "iktidarı ele geçirme ve böylece istediğimiz sistemi yerleştirme" hipotezinin gerçekleşeceği hayaline kapılınmamalı idi. [\[39\]](#)

İslamî hareketin kitle içinde büyük taraftar toplulukları kazanmasını sağlamak gibi endişelerle hareket etmesi; müminleri, insan kazanmak için Kur'an ve Sünnet'ten taviz vermeye yöneltmiştir. Tarih boyu hak savunucuları, az bir topluluk olarak varlığını sürdürmüşlerdir. Azınlıkta kalma, yenilmişlik ve ezilmişlik psikolojisinin doğurmuş olduğu hasletlerle düşünüp hareket etmek bizlere yakışmamaktadır. Hatta bazen azınlık da kalınmış olması, doğru yolda gidildiğinin bir göstergesidir. Ama gelinen noktada görülmektedir ki, bu azınlık da taşıdığı misyonun farkında değildir ve onun hakkını verememektedir. Bizlere düşen; silkelenmek, mücadeleyi sırtlanmak, vahdeti sağlayıp az da olsak hakkı haykırma ödevimizi yerine getirmek için çırpırır halde olmaktır.

İnsanların katılımı ile oluşturulmuş olan fikir ve düşünce hareketlerinde liderlik makamı önemli bir konum arz etmektedir. Bu hareketlerde ortaya çıkan sorunların en önemlilerinden bir tanesi, lider konumunda olan kişilere yüklenen karizma ve onların vazgeçilemez oldukları düşüncesidir. Olayı İslam'ı referans alan fikir ve düşünce hareketleri açısından değerlendirdiğimizde, bu sorun daha da büyümekte ve neredeyse liderin ilah konumuna yükseldiği bir oluşum ortaya çıkmaktadır. Kur'an'da Hz. Muhammed'in (a.s) bizler için "en güzel örnek" olarak vasıflandırılmış olması, lider konumunda olan kişilerin bu görevlerini nasıl kullanacakları, liderin etrafında toplanmış olan kişilerin ise o lidere bakış açıları ve davranışlarının nasıl olması gerektiği konusunda bizleri yeterince bilgi sahibi kılmaktadır. Onun "Kul bir Elçi" olarak vasıflandırılmış olması, onun şahsından öte taşımış olduğu görevin öne çıkması anlamına gelmektedir. Onun şahsından öte taşımış olduğu misyonun öne çıkması gerektiği, İslam'ı referans alan tüm hareketlerin ortak çıkış noktası olması gerekmektedir. *Al-i İmran/144'te* O'nun öldürüldüğü haberleri üzerinde dağılan sahabenin eleştirildiği ayeti dikkate aldığımızda, liderin değil ilkelerin öne çıktığı bir İslamî hareket modeli görebiliriz. Bu ayet, İslamî bir hareket içinde lider konumunda olan kişiye yüklenecek durumu izah eden önemli bir ayettir.

[\[40\]](#)

"Davanın menfaatini davetçinin menfaatinden önce bilmek: davanın menfaati ile anlatmak istediğimiz, yüce Allah'ın belirlemiş olduğu hedefler ve bu hedeflere ulaşmak için ortaya koymuş olduğu araçlar ve yollardır. Davanın menfaati, bu hedefleri belirtilmiş bulunan araçlarla gerçekleştirme konusuna hassas bir şekilde bağlı kalmaktadır. Bunun dışına herhangi bir şekilde çıkmak veya aykırı herhangi bir içtihad da bulunmak, gerçekte davanın menfaatlerine aykırıdır. İsterse davetçiler bunu davanın menfaati olarak görsünler. Gerçek şu ki: davetçiler, davanın menfaati adına, çoğu zaman gözetilen hedeflerin ve öngörülen araç ve yolların dışına çıkabilmektedirler. "Davanın maslahatı" diye çokça kullanılan bu yaftaya şiddetli bir şekilde karşı çıkılmalıdır.

Bazen Rasullerinden sonra gelen dava sahiplerinin sahip olduğu hamaset ve cüretkârlık,

davanın yayılmasını ve zafere kavuşmasını arzulamaları, birtakım kimseleri veya bazı unsurları kazanmak maksadıyla işin başında davanın gereklerinden olan bazı hususları görmemeye itebilir; onlar, bu göz yumdukları hususların davada köklü bir niteliğinin olduğunu sanmayabilirler. O bakımdan bazı hususlarda bu şahıs ve unsurları idare etmeye kalkışılar ki davadan nefret edip ona düşmanlık beslemesinler. Yine aynı şekilde bu arzu, dava adamlarının davanın hassas ölçüleriyle uyum hâlinde olmayan birtakım araç ve üsluplar denemelerine sebep olur. Bunu da davanın zafere kavuşmasını ve yayılmasını çabuklaştırmak tutkusuyla ve “davanın menfaati”ni gerçekleştirme konusunda içtihat yapmak suretiyle ortaya koyarlar. Hâlbuki davanın gerçek menfaati, en ufak bir sapma göstermeksizin belirlenen yol üzerinde dosdoğru yürünmesine bağlıdır. Sonuçlara gelince, bu Allah’tan başkasının bilemediği gaybî âlemi ile ilgilidir. O bakımdan davayı omuzlamış olanların bu sonuçları hesaba katmaya kalkışmaları caiz olmaz. Onların üzerine düşen daveti apaçık net ve son derece hassas yolu üzerinde ilerlemek, bu dosdoğru yürümenin sonuçlarını da Allah’a havale etmektir. Ve zaten böyle yapacak olurlarsa, yolun bitiminde hayırdan başkası olmaz. “Davanın menfaati” sözünün dava sahiplerinin lügatinden kaldırılması gerekir. Çünkü bu, ayağı kaydırır ve şeytanın girmesine müsait açık bir gediktir. Şeytan, kişilerin menfaati açısından onlara yaklaşmadığı zaman bu gedikten girmeye çalışır. Ve bazen “davanın menfaati” dava sahiplerinin taptıkları put hâline gelebilir ve onlar bu putla oyalanıp dururken davanın yöntemini unutabilirler. Dava sahiplerine düşen, davanın yöntemi üzerinde dosdoğru yürümektir. Sonuçlarına bakmaksızın sağa sola sapmayarak bu yolu araştırıp bulmaktır. Bazen bu yol üzerinde gitmek, dava ve dava sahipleri için tehlikeli sonuçlar verir gibi görülebilir. Ancak onların sakınmaları gereken biricik tehlike, herhangi bir neden dolayısıyla dosdoğru yoldan sapma tehlikesidir. Bu sapma az veya çok olsun, ondan kesinlikle kaçınılmalıdır. Neyin faydalı olduğunu ise Allah onlardan daha iyi bilir ve onlar faydalıyı ve menfaatli olanı sağlamakla da mükellef değildir. Onlar yalnızca bir şeyle mükelleftirler: Yöntemden hiçbir şekilde sapmamak ve gösterilen yoldan ayrılmamak.” [41]

Şahsımızın ve cemaatimizin ihtiyaçları, hedefleri, öncüllerine göre hareket eder hâle geldik, şahsımızın veya içinde bulunduğumuz yapının öncüllerinden ziyade İslam’ın öncüllerini öncelediğimiz vakit sorun kalmayacaktır. “İlahi öğretiyi bezenmiş bu yoldan hariç bütün diğer yollar, davetçilerin menfaatini davanın menfaatinden öne alır. Ve davetçilerin canlarının esenliğe kavuşmasını, arkasından mallarının zarar görmemesini, davetin kendi menfaatinden önceye koyar. Böylelikle davet canlara, mallara ve dünyalığa zarar getirmeyecek bir çerçeve içerisinde sürdürülmeye çalışılır.” [42] “De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, kazandığınız mallar, durgunluğa uğramasından korktuğunuz ticaret, hoşlandığınız evler size Allah’tan, Resulünden ve onun yolunda cihad etmekten daha sevgili ise o halde Allah emrini getirinceye kadar bekleyiniz. Allah fasıklar topluluğunu hidayete erdirmez.” (9/24)

İslamî hareketin akamete uğramasının nedenlerini kısa-öz maddeler hâlinde belirten bir kaynağın verilerini olduğu gibi ilgilinize sunuyoruz.

1. Metodoloji sorunu: Yaşanılan coğrafyada nasıl bir menhec oluşturulmalı ve usulü nasıl olmalıdır. Bu anlamda çok büyük badireler yaşanmıştır ve hâlâ bu konu sağlıklı bir çözüme kavuşmamıştır.
2. Kadro yetersizliği: Özellikle öncü kadronun oluşmamış olması, görev dağılımında ehliyetin gözetilmemesi.
3. Yaşanılan coğrafyanın şartlarının gereği gibi tahlil edilememesi: Özellikle de vakıa ile realitenin doğru bir analize tabi tutulamaması.
4. Kaynak sorunu: Gerek düşünce, gerekse insan merkezli olması hasebi ile elde var olan değerlerin bu sorumluluğu taşımaya yetmemesi; düşünce ve fikirde ihtisas sahibi insanların azlığı veya yetersizliği.
5. Güncel sorunların tahlilindeki yetersizlik: Güncel sorunların tahlilindeki yetersizlik, dinamik bir yapı ve hareketin oluşmaması; süreç içinde insanları karamsarlığa itmesi, yaşamın pratiğinden kopuşları getirmesi.
6. Yaşanılan coğrafyaların dışından yeterli ve sağlıklı bilgi akışı eksikliği: Gelişen olayların seyrine karşı yeterli bilgi akışının olmaması etkileme ve etkilenme boyutunun maksadın dışında şekillenmesine sebep olmuştur.
7. Sağlıklı bir mukavemet bilincinin olmaması: Heyecanın hakikatin önüne geçmesi, olumsuzluklara karşı tavır koymada ciddiyetin ve samimiyetin yetersizliği.
8. Davetçi kimliğin yeterli donanıma sahip olmaması: İnsanlara davetin ulaştırılmasında davetin mahiyeti ve davetçi kimliğin yeterli donanıma sahip olmaması; kullanılacak dil, bilgi, kuşatıcılık ve bütüncül bakış açısı yerine parçacı yaklaşımların olması.

9. Şekilci ve meşrepçi yaklaşımlar: Yanlış eğitimden kaynaklanan şekilci ve meşrepçi yaklaşımlar, tekfircilik sorunu; yaşanan toplumun içinde davetin ulaştırılmadığı insanlara karşı dışlayıcı yaklaşımlar, yaşadığımız toplum içinde kendi elimizle insanlara karşı örülen duvarlar.

10. Mevcut rejime sorunlu bakış açısı: Mevcut rejime sorunlu bakış açısı, yöreselliğin süreç içinde devletçi bir anlayışa dönmesi, maslahatçı yaklaşımlar ile sorunlara yaklaşma problemi. Tağut kavramının sadece mevcut sistemle değil, Allah'ın koyduğu yasalara muhalif olanların bütüncül bir gözleme ve tavra dönüşmemesi.

11. Güncel fıkıhın oluşamaması: Güncel fıkıhın oluşamaması, yüzyıllar öncesinin fıkıhının günümüzde birçok soruna yeterli cevap bulamaması bunlara rağmen geleneksel anlayışa karşı sorunsuz bir teslimiyet duygusunun ağır basması hareket fıkıhının yeniden belirlenmesi açısından mevcut şartların yeniden gözden geçirilmesi.

12. Çağdaş kavramların oluşturduğu tahribat: Çağdaş kavramların düşünce yapısında oluşturduğu olumsuz ve sorunlu bir yöntemin konuşulan dili ve düşünceyi anlamsızlaştırması veya maksadın anlaşılabilmesi. Özellikle son yüzyılın en büyük çözümlerini ve sapmalarını oluşturan; demokrasi, sekülerizm, liberalizm, hümanizm, modernizm, ulusalcılık (asabiyet) gibi yönelimlerin sadece toplumdaki insanları değil Müslümanları bile nasıl bir deformasyona uğrattığının aşikâr olması. Bu aşikârlığa rağmen yeterli çözüm üretememek ve bu tür sapmalara hazırlıksız yakalanmak.

14. Sağlıklı bilgi ve güvenlik akışının doğru sağlanamaması: Bilgi akışının doğru sağlanamaması, istihbarat ve güvenliğin kendi değerleri içinde doğru bir mecrada oluşturulamaması, güvenlik ve denetim adına rotadan çıkışların yaşanması.

15. İstihdam oluşturamama-kişileri yanlış yönlendirme: Hareketin kendi insanına karşı istihdam oluşturamaması, yetişme aşamasında olan birçok insanın yanlış yönlendirilmesi, sahipsiz bırakılması, gücü yetmediği halde altını dolduramayacağı iddialarının peşinden gidilmesi.

16. İnsanlara kendimizi anlatamama sorunu: Yaşanan toplumlar içinde gerekli misyon ve vizyonun yetersizliği insanlara kendimizi anlatamama sorunu, mesajı anlatmadan muhatabı dinlemeden yargılama, halkı ötekileştirerek ilişkilerde mesafeli durma.

17. Öncü ve kuşatıcı âlim yoksunluğu-değerden istifade edememe: Toplumun içindeki birçok değerden istifade edememe, özellikle hareketin âlim yoksunluğundan topluma davasını anlatamaması, davetin insanlara ulaştırılması noktasında gerekli materyallerden istifade edememe. (Radyo, TV, gazete. dergi vs.)

18. İlkesellik ve strateji öncelliğ-in-sabite ve değişkenliklerin belirlenememesi: Hayatın içinde ilkesellik, prensip ve strateji noktasında önceliğ-in karıştırılması; sabitelerin ve değişkenliklerin neler olduğu konusundaki muğlâk yaklaşımlar.

19. Ekonomik alanda yeterli bir yapı ve gücün oluşturulmaması: Maddî imkânların denetim altında tutulamaması neticesinde insanların imkânlarını hoyratça tüketmesi, zekât infak ve sadakanın kişilerin vicdanına bırakılması. Müslümanların hayat standartları makasının açılması ve lüks bir hayatın esas hâline dönüşmesi.

20. Kurumsallaşma üzerindeki rejimin kontrol mekanizması: Kurumsallaşma üzerinde rejimin kontrol mekanizmasını elinde tuttuğu bilinmesine rağmen konjonktürden etkilenme hastalığı adına STK'laşmalar, İslamî hareket olmaktan ziyade kültürel ve yardımsever bir oluşuma meyil etmeleri iddialarını geri çekmelerine sebep vermiştir. (Her ne kadar kuşdili ile bunların bazı iyi niyetli söylemleri olsa da maalesef vakıa budur.)

21. Eğitim sorununun bütüncül ve kuşatıcı çözülememesi: Eğitim tüm zamanların en ciddi sorunlarından biri olmuştur. Özellikle şahsiyet eğitimi, aile eğitimi, çocuk eğitimi ile ihtiyaca mebni olarak istihdam oluşturamama; bu anlamda kendini yenileyememe, ciddi anlamda tükenişi beraberinde getirmiştir.

22. Aşamalı bir süreci doğru takip edememe: Tedrici hareket etmeme, ifrat ve tefrit içindeki durumlara götürmüş, bunun neticesinde hareketler sürekli akamete uğramıştır. [\[43\]](#)

Maddeleri daha fazla artırmak mümkündür. İslamî hareket, var olan sebepler sonucundaki tepkisel oluşumlarda değil; bilakis varlığını Allah'a kul, ümmet ve cemaat olma sorumluluğu olarak görmelidir. Birilerinin müsaade ettiği alana kadar değil, sınırlarını ve ölçüsünü Allah'ın belirlediği alanlara kadar mücadele esas olmalıdır. Hareketin mahremiyeti her türlü

olumsuzluklara rağmen korunabilmelidir.

Etkin ve bariz handikaplardan biride, gençlerin edebiyat boşluğunda debelenmeleri; Münasebetsizlikten kaynaklanan eksik anlayışlarım olabilir. Ama Edebiyat; sanki bir afyon, dimağı açık beyinleri güncel mühim meselelerden alı koyan bir hülya... Edebiyatla meşgul olmak kolayımıza geliyor. Sosyal ve siyasî sorumluluklarımızdan hiçbirine zaman ve yer ayırmadan, risk alıp taşın altına elimizi koymaktan, bedel ödemekten kurtarıyor edebiyat bizleri. İdealleri olan gençler edebiyatta uyuşturuluyor, bazı odaklar bunu bilinçli olarak yapıyor. Hatta birçok siyasetçi kitleleri bu yöntemle istediği yere çekip, söz ve fiillerini makulleştiriyor. Sosyal ve siyasî sorumluluklarının bilincinde olmayan, sisteme tehlike teşkil etmeyen, düşüncelerini, potansiyelini, hırsını, çabasını ve deli gibi akan kanını zulüm sistemlerine karşı değil de edebiyat âleminde tüketmeleri her muktedirin işine gelir. Gelir ki; koyunlaşmış bir toplum içinde işini yürütebilsin.

"Yaşayan önemli edebiyat kuramcılarında Terry Eagleton, Avrupa'da dinin toplumsal hayatta etkisini yitirmesiyle, edebiyatın yükselişi arasında bir ilişki kurar ve bu ilişkiyi örneklerle temellendirir. İnsanlar Avrupa'da dinin sunduğu, sorgulamadan inanma, gizemli bir dünya, duygusal yoğunluk, mantıksal bir çerçeve dışında istediklerini elde etme gibi amaçlarla edebiyata başvurmaktadır. Yani edebiyat, mantığın dışında bir alan, bir tür rahatlatıcı içecek, hatta zaman zaman Türk filmlerinde gördüğümüz içine uyuşturucu konmuş bir içecektir. Uyuşturucu kullanan bireyler eylem yapamaz. Sadece tadını çıkarır ve bir sonraki dozu arar. Arka arkaya birbirine benzeyen ve her biri aşk, osmanlı ve sufizm dolu kitaplar işte bu doz ihtiyacını karşılamaktan başka bir amaca hizmet etmiyor. Bu kitaplar, hangi konuya bugüne kadar esaslı bir eleştiri getirilmesine yardımcı oldu? Toplumda hangi konuda bir aydınlanma, bir bilinç, bir değişim ve dönüşüm meydana getirdi? Cevap: Hiç denebilecek kadar az. "Onları, anlamak için değil, okuyup trans durumuna geçmek için kullanıyoruz." [44]

Edebiyat; insanları güncel siyasetten ve gerçeklikten alıp tarihî hikâyelere, yazarların psikolojik handikaplarıyla biçim kazanan hiç yaşanmamış ve yaşanmayacak ikili ilişkilerin anlatımı içinde boğmakta, pasivize etmekte, çevresinde olup bitenlerden bihaber ve bigâne kılmaktadır.

Şahıslar gizemliliğe bürünmeden, yaşamın içinde aktif bir misyonu kuşanmaları gerekir. İslamî hareketin her bir müntesibi Kur'an talebesi olmak zorundadır. Vahyin doğru anlaşılması ve takva merkezli bir toplumun inşası için İslamî hareket sadece Müslümanları değil Müslüman olmayanlara bile çözüm önerileri olan; onları dahi hayatın içinde kuşatan, adaleti merkeze alan, zulmün her çeşidine tavır koyan, batılla uzlaşmayan, hakkın ikamesi adına kendi varlığını oluşturan bir hareket olmalıdır. Yaşadığı hayatın içinde belirlenen suni gündemlere angaje olan değil, bilakis gündemi belirleyen, şekillendiren olmalıdır. Metodundaki ölçülerin hayatta hâkim

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

olmaması eğer metodun sorunu değilse; uzun soluklu, istikrarlı bir şekilde istikamet üzere yoluna yılmınlığa düşmeden devam edebilmelidir. İslamî hareketin mücadele metodunda batıl ile uzlaşma ve hakkı ketmetme asla mümkün olmamalıdır.

Röportaj; Konuyla ilgili; Atasoy Müftüoğlu ile gerçekleştirdiğimiz röportajın verilerini, metin hâlinde ilginize sunuyoruz. İslami hareketin tanımı, ilkeleri, metodu, amaç ve hedefleri nedir diye sorduk; cevaben...

İslamî hareket; İslamî bütünü temsil iddiasıyla ortaya çıkmak, ümmete dair bütün farklılıkları temsil liyakatine sahip olmak durumundadır. İslamî hareket bir örnekletirilmiş, basmakalıplaştırılmış, hizaya getirilmiş bir hizip hareketi değildir, bir parti hareketi, etnik veya mezhepçi bir hareket hiç değildir. İslamî bütüne yönelik bir dil, bilgi, bilinç, duyarlılık, yaklaşım, hassasiyet, ahlak ve program ortaya koymak zorundadır. Bu iddiada olanların her türlü etnik/mezhep sınırlarını aşması gerekir. İsimler temelinde değil ilkeler temelinde ortaya çıkmaları gerekir ve her şartta ehliyet ve liyakat sahibi bir kadro hareketi olarak temayüz etmiş olması elzemdir.

Ve İslamî hareket ortaya çıktığı zamana özgü, o zamanın beklentilerine cevap verecek bir dil kurmak zorundadır. İslamî hareket geçmişin değil, bugünün dilini kurmak zorundadır. Geçmişten bağımsızlaşmak anlamında veya geçmişi yok saymak anlamında değil, geçmişten seçici olarak yararlanmak suretiyle ortaya çıktığı zamanın ruhunu, tavrını, tarzını ortaya koymak zorunda. Ortaya çıktığı andan itibaren içinde bulunduğu tarihsel dönemin dinamiklerine ilişkin derinlikli eleştirel çözümler yaparak ona cevap vermek üzere ortaya çıkmak zorundadır. İslam'ın ilk dönemlerinde, bütün insanlığa ve bütün kültürlere hitap eden evrenselci bir dil geliştirdiler. Bu dil sebebiyle tarihin merkezinde yer aldılar, bu dille tarihe mesajlarını duyurdular, bu dil aracılığıyla büyük bir dönüşüm sağladılar. Dolayısıyla İslamî hareketin bütün kültürlere hitap edecek yoğunluk içinde bir söylem, dil, retorik geliştirmesi gerekir.

Büyük medeniyetler büyük ve kapsamlı içerikler ve değişim üreterek tarih sahnesine çıktılar. Bugünün nabzını tutarak içerik üretmek zorundayız. Tek kültüre sahip bir hareket içerik üretmez, o folklor üretir, duygusallık üretir, hamaset üretir. Yani tek kültürden, tek mezhepten tek aidiyetten bir medeniyet tasavvuru çıkarılamaz.

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

İslamî hareketin kurulduktan sonra konuşması gereken ilk ve tek şey, “ontolojik meşruiyeti nasıl sağlayabiliriz?” sorusudur. Biz seküler meşruiyet düzeyinde şekillenen bir zeminde yaşıyoruz, bu zeminde İslamî olandan konuşamayız, İslam’ı tarif ediyoruz ama tecrübe etmiyoruz. Felsefî anlamda, “İslamî meşruiyeti kurmak için ne yapmalıyız?” sorusuna cevap verilmeli. Çünkü şuanda seküler, ideolojik meşruiyetin dokunulmazlığı var. İslam’ın olmadığı yerde İslam’a dair spekülasyon yapmak hem ayıptır hem komiktir.

İslamî hareket ilk önce şunu sorgulamalıdır; tarihe, topluma, siyasete, ekonomiye, hukuka müdahale edemeyen kamusal alanda görünür kılınamayan bir din İslam olamaz. O olsa olsa Zen Budizm olur, şuanda bizim folklorik anlamda temsil ettiğimiz şey Zen Budizm’dir. İslam’ın manevî alana sürgün edilmesinden daha korkunç bir şey olamaz, bizler bu korkunç durumu hiçbir şekilde hissetmeden yaşıyoruz. Siz hiç Kur’an referans kaynağı olmaktan çıktığı diye uykusu kaçan bir Müslüman gördünüz mü? Müslümanlar arasında bile Kur’an değil demokrasi, liberalizm referans kaynağı durumdadır hâlihazırda.

Kamusal alanda görünür olmayan bir din İslam olamaz, İslam bütün bu alanları biçimlendirmek üzere geldi. O hâlde “İslamî hareket nasıl oldu da bundan alıkonuldu? İslamî meşruiyet ne zamandan beri tanınmıyor? Kur’an referans kaynağı olması için ne yapmalı?” sorularına cevap bulunması gerekiyor. Sekülerizmi sadece sloganlarla reddetmek yetmez, felsefî olarak reddedilebilir bir tarih felsefesi çözümlenmesi yapmak gerekir. Biri içe diğeri dışarı yönelik olarak iki tarih felsefesi çözümlenmesi yapılmalı. İçe yönelik olanda “İslam, tarihten ne zaman, niçin ve nasıl çekildi? Sorusuna cevap bulunacak. Batı’ya, dışa yönelik çözümlenmede ise; seküler, rasyonalist, modern kavramsal çerçevenin İslamî bağlamda sorgulanması yapılacak, bu konuda gerekli hesaplaşma içine girilecek. Bu da birileriyle kavga etmek için yapılmayacak, ikili karşıtlıkların tuzağına düşmeyecek.

İslamî hareket projesini ortaya koyanlar, bir deklarasyonla/manifestoyla ortaya çıktığı vakit; kimse onlara “şucu” ya da “bucu” deme cesareti gösteremeyecek. “Bunlar İslamcı” diyecek, “İslamî hareket budur” diyecek, bu mümkün. Ucuz klişelere kendisini hapsedemeyecek, ucuz umutlara kendisini hapsedemeyecek, çok ciddi hesaplaşmalar yapacak, özeleştirel yapacak, samimi ve içten yüzleşmeler yapacak ve bunlara cesaret edecek.

Niteliğin ve bilincin toplumsallaşması, hareketin bir bilince dönüşmesi ve toplumsal bir karşılığının olması sağlanacak. Din algısının modern dünyada karşı karşıya kaldığı meydan okumalarını da çözümlenecek. Bu meydan okumalar şiddetli bir biçimde devam ediyor, bugün din bireysel bir tercihe dönüşmüş veya sosyal yardımlaşma kurumuna dönüşmüş durumdadır. Onun tekrar kamusal görünürlüğünü sağlayacak, yeryüzünde tayin edici bir bilinç uyandıracak. Bu bilinci oluşturması için illegal bir örgüt kurulması gerekmiyor. Dinin insanların zihin

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

dünyasına hitap eden bir yoğunluğa ve ikna edici bir birikime sahip olması şart.

İslam'ın bugün dünya vizyonunu yeniden kazanmasının nasıl mümkün olabileceğine ilişkin cevaplar vermesi gerekiyor. Bugün bir Müslüman, Kur'an'ı bir bütünlük içinde okusa aynı gün soracağı soru şudur: "İslam dünya vizyonunu nasıl kaybetti, İslam tarihin merkezine yeniden nasıl döner? İslami hareket, dünya vizyonunu yeniden kazanmak üzere ortaya konacak şeyin adıdır.

Bunu hiçbir şeyi boş bırakmadan yapmak zorunda, modern ideolojilere, egemen düzenlere yanıt vermek, onları ikna etmek gibi bir şey yok. Bunu en güzel dille yapmak zorunda, temsil yeteneğine sahip olan, temsil ahlâkına, bilincine, ufkuna sahip olan bir dil lazım bu dünya vizyonu için. Bu vizyon, bütün boyutları; İslam'ın imana, itikada, ahlaka, hikmete, siyasete, hukuka, sanata, ekonomiye, taalluk eden bütün boyutlarını birbirlerinden bağımsız olmayacak şekilde kapsamalı. İslam ekonomisi bağımsız bir husus değil; İslamî bütün içinde ekonomi, İslamî bütün içinde siyaset, bilim, sanat şeklinde birbirleriyle ilişkilerini kurmak gerekiyor.

Dolayısıyla İslamî hareketin ilk yapacağı şey; 21. yy düşünce dünyasının, kültür dünyasının, felsefe dünyasının ve 21. yy insanının geçmişle bağlarını koparmadan, eleştirel hesaplaşmasını yapmak suretiyle bugün ve şimdi için bir şey kurmak. Bir proje, program, vizyon oluşturması gerekiyor. Böylesi bir proje, program ve vizyon oluşturma sürecinde dikkate alınması gereken ana husus da tarihin nabzını tutmaktır. İslamî hareket tarihin nabzını tutmuyorsa hiçbir şey yapamaz. Biz, son birkaç yüzyılı tarih ve siyaset felsefesi perspektifinden yoksun olarak geçirdik, tarihin paryasıyız, tarihe bir şey söyleyemiyoruz, tarihin dikkatini çekemiyoruz.

Siyasetten kastım; demokratik veya parlamenter siyaset değil, yeryüzünde ilahi vahye dayalı bir duruşu, tavrı, tarzı, üslubu, içeriği Allah'ın istediği şekilde temsil liyakatine sahip olmak demek. Siyaset, sizin tarih içinde Müslüman özneler olarak var olmanızı ister. Yani bağımsız bir dil ve yöntem üretmenizi, bağımsız bir şeyler önermenizi talep eder. Bunu yapabilmek için özellikle modern zamanlarla hesaplaşmak, bunu yaparken 1492'den sonra tarihte neler olup bittiğine ilişkin çözümler yapmak gerekiyor. Bugün Müslümanlar sömürgeci dilin, tarihin, bilginin, felsefenin öngördüğü sınırlar içinde kalmak koşuluyla bireysel Müslümanlıklarını sürdürüyorlar. Çünkü onun dışına çıkma şansınız yok, İslam'ın kamusal temsiline izin vermeyen bir dünyada yaşıyorsunuz. Ve bunu talep edenler "terörist" olarak damgalanıyor. İslamî hareketin amacı şu olmalı; bugün Türkiye'de Müslümanların bir tek kamusal düşünürleri yok, hâlbuki onlarca olmalı idi. Çünkü kendisini İslam'a nispet ediyor. Ama ne var, seri hâlde üretilen partizan otomatlar var, bunlar da klişelerle, sloganlarla konuşuyorlar. Klişe ve sloganlarla konuşulmaz, bunlarla ancak bağırırsınız, nümayiş yaparsınız. Bu nasıl bir toplum ki hem kendisini İslam'a nispet ediyor, diğer taraftan seri hâlde hizipçi aparatçıklar yetiştiriyor, bir tane kamusal düşünürü yok. Bugün

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

entelektüel dünyaya hitap eden Müslüman isimler yok, entelektüel dünyada Talel Esed ve Mahmut Mamdani misali isimlerden bahsediliyor, Türkiye'den böyle birileri yok. Bugün hamasetin ve popülizmin belirleyici olduğu bir toplumda yaşıyoruz. Bu toplumda bir gelecek umudundan bahsedilemez, bu zeminlerde büyük bir nitelik ve bilinç kaybı var. İslamî hareket bu nitelik ve bilinç kaybını durdurarak bir kamusal tartışma başlatacak, kamusal görünürlük oluşturacak. Bunu da kadrolarla yapacak, münferit bir takım karizmatik figürlerle değil. İslamî hareket farklı kültürlerden, farklı renklerden katkılar almalıdır. Bu kadrolar içinde her türlü temsilciler olmalıdır. Farklı ülkelerden fiilî ve fikrî katkılar almalıdır, öbür türlü olacak olan Türk-İslam sentezi olur.

Bugün İslamcı gibi görünen, Necip Fazıl, Nurettin Topçu, Cemil Meriç gibi isimleri İslamcı olarak tanıtan kitaplar yayımlanıyor. Bunların hiçbirisi İslamcı değildir, bunlar milliyetçi, mukaddesatçı, sağcı, gelenekçi, tarihçi, devletçi, vatancı, bayrakçı isimler. Bu tür İslamcı diye bilinen isimlerin, toplulukların tamamen konjonktürel tercihler yaptıkları bugün çok açık olarak ortaya çıkmıştır. 15 Temmuz'dan sonra Türkiye'de İslamî muhitler ne yapmıştır, sağcı milliyetçi bir folklor katılmıştır. Artık bugün İslamcılıktan kimse söz etmiyor. İslamî hareket, bu sağcı bünyeye ilgili eleştirel analizler ve sorgulamalar yapmalı, bunu sırf kavga etmek niyetiyle yapmamalı, analizlerin ve sorgulamaların amacı, gerçek bir hareketin nasıl vücut bulacağına dair bir çerçeve ortaya koymak olmalı.

80-90'lar kendilerini büyük ölçüde Türkiye'ye hapsetmişlerdi, ulus-devlet realizmleri, ulus-devlet egemenlikleri büyük ölçüde İslamî camiayı etkilemiştir. İslamî camia kendisini ulus-devlet egemenlikleriyle özdeşleştirmiştir. İslamî bütünlük ilk önce içeriden zaafa uğradı, mezhepçilikler ve etnik aidiyetler gibi sebeplerle. Bizim hiçbirimizin ulus-devlete bir borcu yok, biz insanlık ailesinin sorumlu parçalarıyız. Müslüman olmak demek, hem ulus-devlet hem etnik köken hem mezhepçi sınırları aşarak düşünmek demektir. İslamcı demek, bu aidiyetlerle ilgilenmemek, bunları merak etmemek demektir. Asıl merak edeceğimiz şey, İslam dünyasının bugün karşı karşıya bulunduğu çok ağır travmatik, patolojik trajedidir, asıl cevaplanması gereken, "bu durum nasıl aşılabilir?" sorusudur. İslam'ın hiçbir hükmünün olmadığı bir ülkede mezhep tartışması yapmaktan daha büyük bir hamakat olamaz, İslamî hareket ilk önce buna dikkat edecek. "İslam yeniden nasıl tarih içinde mümkün hâle gelecek?" sorusuna cevap bulacak. Sömürgecilerin çizdiği zihinsel çitayı aşmak lazım, zihinsel bir yenilenmenin imkânları üzerine konuşulmalı. İslamî hareket özgüvenini kaybetti. Umut gerçeği gördüğümüz gün başlayacak...
(01.03.2017/Eskişehir)

Genel değerlendirme:

“Bugün İslamî mücadelede metot konusunda gerek mevcut tespitlerin şer’i olarak delillendirilmesinde usulî/metodolojik yakınlık; gerek öncelikli hedef aynılığı; gerek bugünün merhalesini tayin edecek Müslümanlarla ilgili yeterli bir tarih ve toplum değerlendirmesi; gerek kuşatıldığımız yerel ve küresel sistemin imkân ve işleyişinin yeterince kavranması; gerekse İslam düşmanı güçlerin (kalplerini parça parça eden) iç çelişkilerinin analiz edilmesi konusunda istişarî temelli, yeterli bir diyalog ve müzakere ortamından bahsedemeyiz. Müslümanlar için 1944’teki *Daru’t-Takrib* çalışmalarındaki gibi, henüz istişarî ve yeterli bir müzakere ortamı sağlanabilmiş değildir. Ama genelde bütün bu zaafımıza rağmen, kuşatıldığımız sistemlerde hayatımız da mücadelemiz de devam etmektedir. Ancak İslamî çaba ve hareketler arasında temayüz eden tüm farklı yaklaşımlara rağmen, *Urvetu’l Vuska*’dan bu yana gelişerek devam eden, küresel ve yerel cahiliyeyi aşma gayretleri ve ıslah hareketlerinin Mısır’dan Cezayir’e, Tunus’tan Pakistan’a Endonezya’ya kadar uzanan birikimleri, kendimizi yenilemek ve kuşatıcı içtihatlar varmak için, tecrübe noktasında önemli bir zemin sağlamaktadır. Bu zemin, tevhidî kimliğin şahitleştirilmesi istikametinde dengeli bir yol tutan ve var olan tecrübelerden yararlanmasını bilen Müslümanlar için bir imkân oluşturmaktadır.

İkinci olarak, içinde yaşanan yerel ve küresel sistemin güç ve zaaflarının farkında olunmalı, düşmanı yücelten komploculuktan kaçınılmalı; vakıya dayanmayan ütopyik ve kurgusal senaryolarla siyasî komplolar üretmenin, pratik ve sahih mücadele gerçekliğinden kopuk insanların işi olduğu bilinmelidir. Diğer bir önemli husus ise tevhidî mücadele sürecimizde yerimizi ve gücümüzü tartışmak ve bilmek için ciddi bir tarih değerlendirmesine ve mekânla ilgili toplum analizine, bu tespitlere bağlı olarak İslamî mücadele safhamızda merhale ve strateji tayinine ihtiyaç duyulmaktadır.

“Bu eksiklerimizi tamamlamak için Kur’an ve tarihî tecrübe eksenli yapacağımız metot tartışmalarında varacağımız sonucun öncelikle yorum/içtihat olduğu unutulmamalıdır. Ayrıca bu tartışmalarda “değer” (dünya görüşü, ideoloji ve yasama) olarak sistemin dışında veya üstünde ama kuşatıldığımız vakıyı ifade etmek bağlamında da sistemin içinde olduğumuz ve kendi inancımıza hürriyet alanı buluncaya kadar ekonomiden kültüre, eğitimden siyasete kadar uygun sistem içi araçları kullanmanın kaçınılmazlığı gerçeği de atlanmamalıdır. Bu son iki tespit, vahyî ilkeleri ihmal ettiği için çözülen kişilere tepki olarak yorumlarını katılaştırılan veya mezhepleştiren dostlarımızla da itidalli müzakere ortamlarını paylaşabilmemiz için oldukça önemlidir.” [\[45\]](#)

Her bir ideoloji göreceli olarak kısmen faydalar sunmuş olsa da İslamî hareket kendi değerlerinden taviz vermez. İdealleri ile vakıyı göz ardı edemez. Altını dolduramadığı iddialar ortaya koyamaz. Mücadele ve mücahedesinde mutlaka tedrici hareket etme zorunluluğu vardır. Yaşadığı coğrafyanın konumu önemli olmakla birlikte vahiy merkezli davetçi kimliği asıl kabul ederek çizgisini sürdürmelidir. Mücadeleci yöntemde duygusallık da hamaset de hakikatin

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

önüne geçirilmemelidir. Toplumun her kesimini memnun etmek zorunluluğu yoktur. Önemli olan Kur'an'ın ölçüsünde, Rasul'ün örneğinde sahih bir anlayış ve duruş sergilemesi esas olmalıdır. Kitleleşme kaygısı taşımadan, İslam'ın mesajını her bireye ve topluma ulaştırmada öncü kimliği kuşanmak durumundadır. Müslümanlara karşı müsamahakâr yönü daha fazla öne çıkmalıdır. İslamî hareketin hayata takdim ettiklerinin İslam'la çatışmaması; Allah'ın koyduğu yasalara uygunluk arz etmesi, batılın her çeşidinden beri olması gerekmektedir. [\[46\]](#)

İçinde bulunduğumuz şartlar dâhilinde durum/konum tespiti ve tanımlaması kaçınılmazdır. Nasıl bir dil kullanıp hareket edeceğimizi bu tespit ve tanımlamaya göre belirlemeliyiz. "Mekke devrinde miyiz yoksa Medine devrinde miyiz?" türünden tasnife dayalı sorular çokça sorulmakta, bugün esasen Emevi döneminde olduğumuzu düşünüyorum şahsen. Çünkü Mekke dönemindeki gibi karşımızda müşrik yok, ya da Medine devrindeki gibi bir İslam nizamı. Emevi hanedanı gibi İslamla zulmeden bir olgu var karşımızda... Ve İslamî hareket tam olarak Hz. Hüseyin örneğinde bir kıyam içinde olmalı, Hüseyinlerin ardından da Hz. Zeynep misali zalime karşı zulmü haykırmalıdır. Bu kıyam ve haykırış İslamî mücadele içinde olan her bireye farzdır.

Durmamız gereken konum açısından içinde bulunduğumuz sistemin ve karşımızdaki karşıtlarımızın tanımını iyi yapmamız gerekiyor. Türkiye çapındaki İslamî hareket için, toplumun inşası ve sistemin dönüştürülmesi en başat hedeftir. Bu bağlamda "içinde bulunduğumuz beşerî sisteme karşı konumumuzun dinamikleri nedir?" sorusunun cevabı çok büyük bir önem arz etmektedir. Bu dinamik, yönetimdeki kişi veya anlayışa göre değişecek midir yoksa sisteme karşı konumumuzu daha derin sorun ve farklılıklarımız mı tayin etmeli? Birinci anlayış hâkimse; (ki hâkim olması onun Hak olduğu anlamına gelmez) muhatap olduğumuz sistemin araçlarını kullanıp belli bir süreliğine bu beşerî sistemin yönetimini yürütüyor olunabilir ama hedef ve amaç bu mudur? Ya da bu noktaya gelindiğinde İslamî öncülleri olması gerektiği gibi hâkim kılabilir miyiz? Bu sorulara gerekli cevapların verilmesi şarttır.

AKP; halk nezdinde İslamî, milli, kültürel hakların savunucusu ve bayraktarı, taşıyıcısı konumundadır. Aynen zamanında DP adına Menderes'in Türkçe ezan serbestisi, imam hatiplerin açılması, halkın refahı ve kalkınmasını sağlamak gibi nefes aldırıcı bazı hususları hayata geçiren figür olduğu gibi bugünde AKP adına RTE başörtüsü serbestisi, imam hatip öğretiminin yaygınlaştırılması, halka hizmet ve kalkınma hamleleriyle ahalinin reyini alıp meşruiyet kazanmaktadır. Bu süreç, ahaliye sağladığı alan açıklığı üzerinden yürümektedir. Özeldir milliyetçi kesime karşı ise Osmanlı torunu edasıyla Osmanlılık oynayarak ahaliyi tava getirmiştir.

İslamî harekete tarih boyu en büyük zararı AKP akımı vermiştir. Hareketin bütününe yakınına

sisteme entegre etmiştir. İslamî hareket tanımını ve kapsamını iğdiş edip yozlaştırmış, dönüştürmüş, muğlaklaştırmıştır. Sonuç olarak İslamî değerleri temsil eder konumda olduğundan; yaptıkları zulümlerin, ahlâksızlıkların, haksızlıkların İslam'a mal olmasına yol açmıştır. Bunların değil İslamî değerleri temsil etmek, İslam'la uzaktan yakından alakaları yoktur. İyi/kötü olguların adını koyup doğru tanımlamak hakkaniyetli bir yaklaşımdır ve süreçleri doğru anlamlandırmamıza yardımcı olur. AKP, Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde faaliyet yürüten alelde bir siyasî partidir; sağcı, muhafazakâr, devletçi, milliyetçi, demokrat, pragmatist vasıflarıyla hayatıyet bulmuş, sonrasında mütekebbirleşmiş bir otokratik yapıdır. Ekstra anlam yükleyip, yüklenen anlamın taşıdığı değerleri olumlu olumsuz etkilemesine mahal yoktur. Hatta bilinçli bilinçsiz üstüne yapışan "İslam" etiketini yırtıp almak için bütün Müslümanların birleşip gayret sarf etmesi elzemdir, ki olumsuz etkilerini giderebilelim. Zahiren olumlu etkileri de olmaz olsun, çünkü Kur'an'dan öğrendiğimiz gibi, ilkesizlikle edinilen kazanımın Allah nezdinde değeri yoktur.

İslamcılık kavramını kirli zihinlere/ellere terk etmeyip, sahiplenip canlandırma vacibiyetimiz öylece duruyor üzerimizde. "İslamcı" kavramını biraz da biz kirlettik, geniş tanımlar yapıp/yapılmasına müsaade edip herkesi İslamcı diye tanımlarsak ya da kendisini öyle tanımlayana itiraz etmezsek, bu tiplerin yaptığı ahlâksızlıklar, ilkesizlikler İslamî harekete mal olup kirletir elbet... Tarih boyu süre gelen dine karşı din savaşımında din tacirlerinin muhafazakâr Müslüman halkların argümanlarını/kavramlarını kullanarak meşruiyet kazandığı aşikârdır. Türkiye'de yaşadığımız bu iktidar tecrübesi dâhilinde bunun da üstüne çıkılarak, tevhidî bilince sahip Müslümanların kavramlarıyla konuşup, kullanıp, kirletilmiştir. Bazı arkadaşlar, İslamcılığın kirlenmişliğiyle kolay yola başvuru "ben kendimi İslamcı olarak tanımlamıyorum" diyebiliyor veya tersinden İslamcılıkla alakası olmayan bazı şahıslar kendisini İslamcı olarak tanımlıyorlar. Bazen kişi kendisini öyle tanımlamasa da öyledir, öyle tanımlasa da öyle değildir. AKP sürecinde yaygın olarak görüldüğü biçimiyle, Muhafazakârlık = Müslümanlık = İslamcılık eşitlemesi üzerinden düşünürsek, (maalesef bizim bile yaptığımız gibi) işin içinden çıkamayız.

"Bugün seyrelmiş, zayıflamış, içi boşalmış, iddiaları ve talepleri unutulmuş bir İslamcılık hâkim: AKP, ileride İslamcılık fikrîyatı zaviyesinden ciddi bir analize konu olacaksa, içi boşalarak büyümek, iddialarından vazgeçerek iktidara gelmek ve uyum politikaları yürütmek üzerinden analiz edilecektir sanıyorum. Bugün daha ziyade siyasî başarısı üzerinden değerlendiriliyor. Siyaset açısından esas ölçü iktidara gelmek ve kalmak olduğu için AKP'nin başarılı olduğunda şüphe yok, Erdoğan da çok partili hayatın en başarılı siyasî lideri. Hem İslamcı olmadığını söylüyor ve onun yüklerinden uzak duruyor, hem de birileri onun İslamcı olduğunu söylüyor ve bazı kanalları ona doğru akıtıyor, en azından eski-yeni bütün İslamcı grupların ve kişilerin reyini alıyor. İslamcılığın tarihi açısından bakarsanız iş çatallaşıyor; sisteme entegre olmayı ve uyumu benimseyenler için AKP ideal model bile olabilir, ama dikkatlerini fikir, tutarlılık, seviye, derinlik, Türkiye'nin kayıp ve kazançları hatta ahlâk üzerinde yoğunlaştıranlar AKP'yi herhalde ağırlıklı olarak "böyle olmamak lazım" diyerek, onun geleceğini dikkate alarak düşünüp konuşacaklardır. Karşılaştırmalı olarak baktığınızda, AKP'ye haksızlık edildiğini düşünebilirsiniz muhtemelen,

çünkü diğer siyasî odaklar ve fikrî akımlar da böyle; solculuk, milliyetçilik, kemalizm, liberalizm, üniversite, burjuvazi, askerler, bürokrasi, basın, sivil toplum kuruluşları... Kulak kabartılacak, değer verilecek bir ses, bir görüntü yok maalesef. Birbirini aşağıya çekmekte yarışıyorlar.” [47]

ABD Yeşil Kuşak Projesi’ni başarıyla uygulamıştır ve gelişen yeni durumlara göre revize ettiği bu projeyi uygulamaya devam etmektedir. Beklemediği ve istemediği sonuçlar ortaya çıktığında tecrübelerine dayanarak bu yeni durumları kendi lehine çevirme konusunda başarılı bir performans sergilemektedir. Arap Baharı ve sonrasında yaşananlar bu anlamıyla çok öğretici bir örnek olarak karşımızda durmaktadır.

Arap Baharı olarak adlandırılan ama aslında “Arap Felaketi” olduğu geçte olsa anlaşılan süreç içinde Kuzey Afrika ve Arap beldelerinden neşet edecek İslami bir hareket bir 30 sene fiilen ötelenmiştir. Türkiye’deki zihin kirliliğinin de uzunca bir zaman temizlenmesi zor gözükmemektedir. Orta Asya, Kafkasya, Balkanlar, Afrika’nın içleri ve Avrupalı Müslümanlardan da yakın gelecekte bir umut ışığı parlayacağına benzemiyor. Şahsen İslam Medeniyeti Uzak Doğu’dan doğup bir umut ve ufuk verebilir Dünya Müslümanlarına... Ayetinde deyimiyle zafiyet gösteren Müslümanların yerine yenilerini ikame edip Nurunu tamamlayacaktır elbet. *“Ey müminler, içinizden kim dininden dönerse bilsin ki, yakında Allah öyle bir grup ortaya çıkaracak ki, Allah onları sevdiği gibi onlar da O’nu severler, bunlar müminlere karşı alçak gönüllü, kafirlere karşı onurlu davranırlar, Allah yolunda cihad ederler, hiç kimsenin yergisinden ve kınamasından çekinmezler. Bu Allah’ın bağışığıdır, onu dilediğine verir. Allah’ın lütfu geniştir, O herşeyi bilir.”* (Maide/54)

İslamî Hareket’in mevcut olmadığı yerlerde, Müslümanların üzerine düşen görev, onu oluşturmaya çalışmaktır. Ancak bu eylemin mutlaka sahih bir bilgi temeline dayanması şartı aranmalıdır. Düşünsel netlik ve kemale ulaşılmadan girişilecek eylemler, sonuçta istenilen amaca hizmet etmeyecek, bilakis bağılılarının umutsuzluğa ve karamsarlığa düşmesine neden olacaktır. Eylem; anlam ve değerini, dayandığı düşünsel temelden alır. Bu nedenle temelin her durumda sağlam olması esastır. Fakat müminler, belli oranda daimi bir cehd içinde de olmak durumundadırlar. Bu yüzden bu iki sorumluluk bir arada yürütülmelidir.

Bir İslamî hareket hüviyetine sahip olabilmek için bu noktada belirli bir yöntemin zorunluluğundan söz etmek de mümkün değildir. Bu yöntem, bir grubun gelişerek diğer grupların önüne geçmesi veya diyalog zemininin güçlendirilmesi suretiyle ortak bir platformun oluşması ya da dışsal faktörlerin zorlamasıyla kendiliğinden oluşabilecek bir cephe şeklinde de olabilir yahut da şartların ortaya koyabileceği bir başka model de olabilir. Bu konuda önceden planlanmış bir strateji tayin etmek, kolaylaştırıcı olmaktan çok zorlaştırıcı olur. Bu nedenle bu zorluğun hallini özdenetim mekanizmalarının sürekli işletiminde aramak gerekir. Ayrıca, İslamî

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

hareketin dönemsel şartların ürünü olup olmadığı yönündeki tartışmayı çözüme bağlamak gerekmektedir. Acaba İslamî hareket, devletleşme aşamasından sonra da varlığını sürdürecektir midir, yoksa devletleşme aşamasında artık “hareket”in statikleşmesi mi söz konusudur?

İslamî hareket, yaygın anlamıyla, iktidarın küfr güçlerine ait olduğu coğrafyalarda, hâkimiyeti Allah adına ele geçirmeye çalışan İslamî cemaatlerin adı olarak kullanılmaktadır. Hâkimiyet Allah'a ait olduktan sonra, bu oluşumların “mahiyeti” değişmeyecek ve fakat bir “form” değişikliği (ister-istemez) yaşanacaktır. Örneğin İslam Devleti kurulduktan sonra, devletin korunması ve güçlenmesi gibi bir ek görev ortaya çıkacaktır. Ancak Emr-i bi'l-ma'ruf ve Nehy-i ani'l-münker görevi süreklilik arz edeceği için, bir durağanlıktan bahsetmek mümkün değildir. Eğer o devlette bir durağanlık varsa, bu durumda o devletin İslamîlik özelliğinde bir sapma olduğu sonucu çıkarılmalıdır. Bu bağlamda İslamî hareket, İslam Devleti'ne dönüştüğünde, tebliğ ve cihad görevi devam edecek, bir başka ifadeyle İlay-ı Kelimetullah Davası, başka bir formda ama daha güçlü bir şekilde sürdürülecektir. [48]

Cahilî sistemler içinde yetişmelerine rağmen Allah'ın lütfu ile bazı gerçekleri idrak eden ve dolayısıyla İslam'a gönül veren kardeşlerimizde, cahilî değer ölçülerinden ve cahilî yaklaşımlardan kaynaklanan yanlış tavırlarla karşılaşmaktadır. İslam için çalışmada bulunmak isteyen kardeşlerimiz, “Allah rızası için ne yapalım?” sorusundan önce “Allah rızası için nasıl yapalım?” sorusunu sormalıdır. Allah rızası için eylemeye talip olan Müslümanların öncelikle Allah'ın emrettiği kişiliğe sahip olmaları gerekir. Çünkü gayri İslamî kimliklerle İslamî eylemleri yerine getirebilmek mümkün değildir. Rabbanî mesajı açık ve net bir şekilde gündeme getirecek olan Müslümanların, iktidarı değiştirmeye kalkmadan önce kendilerini ve yakın çevrelerini bütün cahilî kirlerden temizleyerek İslamî bir kişiliğe kavuşmaları gerekir. Tebliğimizin etkili olabilmesi için söylediklerimizle yaşantımızın uyum içinde olması ve Kur'an'da özellikleri sayılan müminin vasıflarına sahip olabilmemiz şarttır.

Belirtmeye çalıştığımız bu hususları, bütünden kopuk bir cüzünü işleterek de yol almamız mümkün değildir. Yani bazı ilkeleri işletmek bazılarını işletmemek ya da nebevî metodun bazısını uygulamak bazısını uygulamamak gibi bir lüksümüz yok... Bütüncül, tutarlı, dik ve samimi yol almakla mükellefiz.

Bazı arkadaşların metni okuduklarında eskileri anımsayıp, “eskilere mi dönüyoruz?”, “eskilerden ne hayır geldi ki” veya “eskilerin hatalarından bu haldeyiz” dediklerini duyar gibiyim. Eskilerin söylemleri veya burada zikredilen ilkeler yanlış değildi, eskiler söylemlerinin arkasında durmayarak esen rüzgâra kapılıp gitti, bizlere düşen söz/eylem aynılığını yakalayıp, bu değerlerimiz doğrultusunda İslamî öğretiyi hâkim kılmaktır.

Günümüzde okçular tepesi tecrübesini aynen yaşadık ve yenilgiye uğradık. Bu misaldeki niyetim, tarihî gerçeklik dahilindeki kişileri ve zahirî kazanımın mahiyetini benzeştirmek değildir kesinlikle, sadece zafiyet gösterilen fiilî gerçekleştirenlerin tıynetlerinin benzerliğini vurgulamak istedim. Savaş gibi muhtelif kazanım anlarında veya iktidarın sağladığı ganimet peşine sürüklenip okçular tepesini terk edenlerin sayısı çok olsa da az bir topluluk mevzii terk etmemiştir/etmeyecektir.

Bilmiyorum! Ama son kertede, aşağıdaki ayete muhatap olmamak için, Ebuzer örneğinde olduğu gibi mevcut kirli yapıdan soyutlanmak gerek belki, belki de son nebi gibi hicret etmek. Allah sonumuzu hayra çıkarsın...

“Melekler, kendilerine zulmeden kimselere canlarını alırken soracaklar: ‘Neyiniz vardı sizin?’ Onlar: ‘Biz, yeryüzünde çok güçsüzdük’ diye cevap verecekler. (Melekler), ‘Allah’ın arzı sizin kötülük diyarını terk etmenize yetecek kadar geniş değil miydi?’ diyecekler. Böylelerinin varış yeri cehennemdir, ne kötü bir varış yeri!” (4/97)

Sonuç:

Bu çalışma; konu dahilinde nihai bir metin değildir, hiç kimsenin olamayacağı gibi bizimde öyle bir iddiamız yok. Katkı, eleştiri ve uyarılara açığız, İslamî hareket içinden başka bir kardeşimiz başkaca tanımlamalar ve yorumlar yapabilir tabii olarak... İstişareler doğrultusunda, ele aldığımız başlıkların altını acizane doldurmaya çalıştık. İlkesel düzeyde sunduğumuz bu veriler ışığında, artık her nefis kendisini sorgulayıp ne olup ne olmadığına, ne yapıp ne yapmaması gerektiğine dair çıkarımda bulunur diye umut ediyoruz.

Türkiye’yi baz alırsak, geçmişte baskıyla imtihan olunuyorduk ve baskı ortamında bir hareket yürütülüyordu. Doğrusuyla yanlışıyla 80-90’lar gelip geçti, 2000’ler rehabet ortamında geçti/geçiyor ve şimdilerdeki imtihanımızda bu. “Bu süreçte yürüttüğümüz ve yürütmemiz gereken İslamî hareket ne ve nasıl olmalı?” diye sorup değerlendirdik. Geçmiş ve gelecek tarih içinde geniş açıdan baktığımızda, buna benzer süreçler tarih boyu devinim içinde süregelip

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

gitmiş, önemli olan bu tecrübelerden dersler çıkartıp müspet yol alabilmekte. Bilinç düzeyinde çok kötü zafiyetler gösterdiğimiz, sınavların neredeyse hepsinden kaldığımız bu dönemlerde geçecek elbet, İslamî tekâmül içinde tekrar buna benzer zafiyetlere düşmemek için bu süreçler güzel bir örnek oldu/oluyor. Özellikle bu son kötü tecrübeleri de yaşamalı, onlardan dersler çıkartmalı ve gelecek nesiller için İslamî bir hayat alanı kurmalıyız, şimdiden 20 yıl sonrasını öngörüp neslimizin önünü açacak bir söz söylemeliyiz. Bu yolun neferi her bir birey; hiçbir vakit ye'se düşmeden, umutsuzluğa kapılmadan, tek başına kalsa da yol almakla mükelleftir.

İslamî hareketin kendisini bulacağı, canlanıp hareketleneceği günü hasretle beklemekteyiz...
Rabbim hepimize basiret, feraset, izan bahşetsin...

Yusuf ŞANLI / 2017

[1] İsmail Aksu, "Tarihi ve Çağdaş Bir Olgusu Olarak İslami Hareket", *İslam Düşüncesi Araştırma Merkezi* . <https://goo.gl/kDZz>
ve.

[2] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 7-9-10)

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

[3] (İktibas/ İSLAMİ HAREKET NE DEĞİLDİR/AYKUT AKÇA)

[4] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 64)

[5] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 67)

[6] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 89)

[7] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 91)

[8] (UNUTULMUŞ VE GÖZARDI EDİLMİŞ BİR TERİM OLARAK İSLAMİ MÜCADELE/Bünyamin Zeran)

[9] (İslami Hareket Metodu/İslamoğlu Yayınları/Seyyid Kutub Sayfa 44)

[10] (Harun Özkarakaş)

[11] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 12/13)

[12] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 58/59)

[13] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 59)

[14] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 57)

[15] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 69)

[16] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 42)

[17] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 47)

[18] (Son Sözler/Seyyid Kutub, sayfa 56)

[19] (İktibas Dergisi, Sayı: 197, Ercümend Özkan)

[20] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 64)

[21] (Harun Özkarakaş)

[22] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 58)

[23] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 49/50)

[24] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 11)

[25] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 22)

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

[26] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 53/54/55)

[27] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 15)

[28] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 23)

[29] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 41)

[30] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 44)

[31] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 48)

[32] (İktibas Dergisi)

[33] (Bünyamin Zeran)

[34] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 63)

[35] (Bünyamin Zeran)

[36] (Bünyamin Zeran)

[37] (İslami Kimlik, İlkeler ve Hareket/Ekin Yayıncılık, sayfa 60)

[38] (Türkiye'de İslami Hareketin Gelişim Süreci/Ahmet Ertürk)

[39] (Son Sözler/Seyyid Kutub/ Sayfa 38)

[40] İsmail Hakkı Başdağ, "Kişilerin Değil İlkelerin Yönettiği İslami Hareketin Önemi Üzerine", *Kur'an'ı Mümince Anlamak*

. <https://kuranimuminceanlamak.blogspot.com.tr/2016/07/kisilerin-degil-ilkelerin-yonettigi.html>

[41] (İslami Hareket Metodu/İslamoğlu Yayınları/Seyyid Kutub/Sayfa 128)

[42] (İslami Hareket Metodu/İslamoğlu Yayınları/Seyyid Kutub/Sayfa 42)

[43] Ahmed Turgut Uluocak, "İslamî Hareketin Mücadele Yöntemi Nasıl Olmalı", *İslam ve Hayat*

goo.gl/7VooUp

. <https://>

İslamî Hareket Tecrübesi

Administrator tarafından yazıldı

Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:27 - Son Güncelleme Pazartesi, 20 Ocak 2020 20:40

[44] (Zekeriye Başkal)

[45] (Haksöz Dergisi)

[46] Ahmed Turgut Uluocak, *a.g.m.*

[47] (Her müslüman islamcı mıdır? İsmail Kara)

[48] (İktibas Dergisi)